Гос. Пуб. Биб-ка Уз.С.С.Р.

Пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МККП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 43 (6019) | 22 лютага 1938 г., аўторак | ЦАНА 10 КАП.

Радасна і горда сустракаюць дваццатую гадавіну Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота народы Саюза ССР.

Пад абаронай сваіх узброеных сіл ідуць яны да новых перамог соцыялізма.

(З тэзісаў да дваццацігоддзя Рабоча-Сялянскай (Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота)

ДОБЛЕСНЫЯ СЫНЫ ВЯЛІКАГА НАРОДА

Уся совецкая краіна, увесь вялікі совецкі народ, усё перадавое і прагрэсіўнае чалавецтва поўны захаплення небывалым у гісторыі подвігам чатырох совецкіх вучоных — таварышаў Папаніна, Крэнкеля, Шыршова і Фёдарава. Совецкі народ з нецярплівасцю чакае звароту на радзіму герояў Паўночнага полюса, каб пацісnuць іх мужныя рукі, каб павіншаваць іх з бліскучым завяршэннем бяспрыкладнага дрэйфу. Уся краіна шле свае гарачыя прывітанні сваім лепшым сынам, якія знаходзяцца зараз у прыяцельскім, брацкім асяроддзі экіпажаў совецкіх ледаколаў. 170-мільённы народ краіны соцыялізма дзякуе мужным совецкім лётчыкам, якія бліскуча выканалі заданне па аказанню дапамогі слаўнай экспедыцыі Папаніна.

Кіраўнікі партыі і ўрада ў сваім прывітанні адважным палярнікам пісалі:

«Віншуем вас з паспяховым выкананнем адказнага задання. Уся наша краіна ганарыцца вашай гераічнай работай.

Брацкае прывітанне!»

У гэтых словах вялікага Сталіна і яго саратнікаў выказаны пачуцці і думкі ўсяго совецкага народа, які ганарыцца перамогаю, заваяванай совецкімі вучонымі.

Цяжка пераацаніць велізарную навуковую работу, прапробленую чацвёркай мужных совецкіх вучоных. Гэта работа мае сусветна-гістарычнае значэнне. Можна з упэўненасцю сказаць, што нагляданні папанінцаў на дрэйфуючай крызе, іх матэрыялы па вывучэнню клімата Цэнтральнага палярнага басейна, цячэнняў і ветраў у Арктыцы, фауны палярных глыбінь, іх гідралагічныя доследы з'явяцца найкаштоўным укладам у скарбніцу сусветнай навукі. Іх нагляданні адкрыюць новую старонку ў даследванні Арктыкі. І яшчэ доўгія годы навуковы свет будзе карыстацца найбагацейшымі данымі, што здабыты мужнай чацвёркай совецкіх вучоных на дрэйфуючай станцыі «Паўночны полюс». Іх імёны ўвойдуць у гісторыю, як імёны гераічных барацьбітоў за культуру, за навуку. Чалавецтва з вялікай удзячнасцю прыкланяецца перад подвігам совецкіх вучоных, якія адважыліся ўступіць у барацьбу з каварнай стыхіяй Арктыкі ў імя трыумфу навукі, ва славу сваёй радзімы.

Мужныя папанінцы ў часы смяротнай небяспекі менш за ўсё непакоіліся аб сваім лёсе. Яны імкнуліся перш за ўсё выратаваць найкаштоўныя матэрыялы, у якіх зафіксавана іх упартая праца па раскрыццю тайн раней непрыступнага Паўночнага полюса.

Таварышы Папанін, Крэнкель, Шыршоў і Фёдараў на працягу дзевяці месяцаў працы на дрэйфуючай крызе, закінутай у бяскрайнім акіяне, паказалі ўсяму свету, што яны не палоннікі стыхіі, не пакорныя слугі сляпых сіл прыроды, што яны — гаспадары, што яны — сыны соцыялістычнай радзімы — пераможцы, усмірыцелі суровай Арктыкі.

Бліскучае завяршэнне палярнай экспедыцыі, завяршэнне легендарнай папанінскай эпапеі ёсць яркае сведчанне найвялікшых перспектыў для росквіту навукі ў Краіне Советаў. Навука стала неадлучным элементам, састаўной часткаю соцыялістычнага будаўніцтва. Владзімір Ільіч Ленін гаварыў, што «...толькі соцыялізм вызваліць навуку ад яе буржуазных пут, ад яе падняволення капіталу...» І гэты час, аб якім марыў Ільіч, прышоў. У совецкай краіне створаны ўсе ўмовы для свабоднай навуковай творчасці, для вялікіх перамог навукі і тэхнікі.

У той час, калі фашызм падпарадкоўвае навуку адной задачы—знайсці усё новыя і новыя сродкі для знішчэння людзей, знайсці такія д'ябальскія прылады, якія маглі-б сцерці з твару зямлі цэлыя гарады і вёскі, соцыялізм ставіць навуку на службу адной вялікай і благароднай задачы—заваяваць шчаслівае і раднаснае жыццё, зблізіць паміж сабой свабодныя, прыяцельскія народы.

Дасягненню гэтай вялікай мэты служыла работа дрэйфуючай станцыі «Паўночны полюс». Яшчэ ў першыя месяцы дрэйфу маленькая, закінутая ў ільдах неабсяжнага Палярнага басейна, станцыя сваімі метэаралагічнымі зводкамі аказала вялікую паслугу — дапамагла гістарычным пералётам тт. Чкалава і Громава з СССР у ЗША па самаму кароткаму паветранаму шляху.

Зварот герояў Паўночнага полюса на Вялікую Зямлю, на радзіму, супадае з вялікім святам — 20-годдзем Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота. Гэта выпадковае супадзенне дат мае глыбокі сэнс, глыбокае сімвалічнае значэнне.

Мужныя папанінцы выхаваны вялікай партыяй Леніна — Сталіна, вялікім совецкім народам, які нараджае смелых, адважных, неўстрашымых людзей, людзей сталінскай загартоўкі, людзей, якія ніколі не пасуюць перад труднасцямі. У слаўнай чацвёрцы совецкіх вучоных, у іх гераічным подвігу ярка ўвасобіліся лепшыя большэвіцкія якасці, увасобілася сіла жалезнай вытрымкі, спакойнага выканання свайго абавязку перад радзімай і гарачай любві да сваёй вялікай партыі і яе геніяльнага правадыра таварыша Сталіна.

Чацвёра папанінцаў прайшлі выдатную школу сталінскай загартоўкі — школу Чырвонай Арміі. Гэта школа выкавала такіх жалезных барацьбітоў, як героі дрэйфуючай крыгі, паказаўшыя высокі большэвіцкі клас работы. Гэта школа штодзённа выхоўвае тысячы герояў, палкіх патрыётаў соцыялістычнай радзімы.

Іх было на крызе чатыры чалавекі. Але хто можа сумнявацца ў тым, што вялікі совецкі народ у грозную хвіліну ваеннай небяспекі вылучыць тысячы, дзесяткі і сотні тысяч такіх людзей, якія пакажуць узоры храбрасці і гераізма! У гэтым добра пераканаюцца фашысцкія падпальшчыкі вайны, калі яны асмеляцца парушыць свяшчэнныя граніцы совецкай зямлі.

Выдатнейшая майстэрская работа маракоў ледаколаў «Мурман» і «Таймыр», якія знялі з крыгі мужных папанінцаў і выратавалі маемасць дрэйфуючай станцыі, можа служыць узорам гераізма, смеласці і адданасці совецкіх маракоў, узорам перамог нашай магутнай тэхнікі.

Соцыялістычная індустрыя аснасціла тэхнікай совецкія ледаколы, яна ўзбройвае і ўзбагачае тэхнікай нашу слаўную Чырвоную Армію і Ваенна-Марскі Флот. Перамога совецкіх маракоў «Таймыра» і «Мурмана» — зарука новых перамог совецкага флота, дастойнага вялікай дзяржавы.

Уладаючы такімі цудоўнымі кадрамі, як мужныя папанінцы, совецкія палярнікі — лётчыкі і маракі, як нашы выдатныя танкісты, артылерысты і пілоты, — Совецкі Саюз уяўляе сабою грозную, непрыступную для ворага крэпасць.

КАМПЛЕКТАВАННЕ ВАЕННА-ПАЛІТЫЧНАЙ АКАДЭМІІ ІМЯ В. І. ЛЕНІНА

Да гэтага часу ў Ваенна-Палітычную Акадэмію РСЧА імя В. І. Леніна прымаліся толькі ваеннаслужачыя—члены ВКП(б). У гэтым годзе Акадэмія будзе камплектавацца таксама за кошт членаў ВКП(б) з грамадзянскіх партыйных арганізацый.

ЦК ВКП(б) прапанаваў абкомам і ЦК нацкомпартый адабраць 200 кандыдатаў з ліку правераных членаў партыі, дастойных быць палітработнікамі РСЧА, для залічэння іх слухачамі Ваенна-Палітычнай Акадэміі імя В. І. Леніна. Па развёрстцы, ЦК КП(б)Б павінен паслаць 5 чал.

Адабраныя для паступлення ў Акадэмію таварышы павінны мець агульнаадукацыйную падрыхтоўку ў аб'ёме 7—10 класаў сярэдняй школы, узрост не больш 32 год і па стану здароўя павінны быць годнымі да ваеннай службы.

На камандзіруемых у Акадэмію партыйныя арганізацыі павінны прадаставіць Палітупраўленню РСЧА да 1 красавіка 1938 г. усе неабходныя дакументы. Зацверджаным Палітупраўленнем РСЧА кандыдатам прадастаўляецца паўтарамесячны водпуск для падрыхтоўкі да ўступных экзаменаў, якія будуць праходзіць у жніўні гэтага года.

ПАМЯЦІ ГЕРАІЧНЫХ БАЁЎ

МЕЛІТОПАЛЬ, 21 лютага. (БЕЛТА). На сцяне вакзальнага памяшкання станцыі Мелітопаль вісіць мемарыяльная дошка з надпісам: «Тут у 1920 г. стаяў штаб Міхаіла Васільевіча Фрунзе і рашаў задачу разгрому чорнага барона Врангеля».

Па рашэнню мелітопальскіх раённых арганізацый, у станцыйным пакоі, дзе засядаў штаб М. В. Фрунзе, да 20-годдзя Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота абсталёўваецца выстаўка гістарычных матэрыялаў, дакументаў, літаратуры, якія адлюстроўваюць гісторыю гераічнай барацьбы Чырвонай Арміі супроць белых банд барона Врангеля.

ВЫЛУЧЭННЕ МОЛАДЗІ НА КІРУЮЧУЮ РАБОТУ

ВІЦЕБСК. (Кар. «Звязды»). Партарганізацыя панчошна - трыкатажнай фабрыкі імя КІМ смела вылучае на адміністратыўна-гаспадарчую работу комсамольцаў і несаюзную моладзь фабрыкі. Комсамолка-стаханаўка тав. Чэркасава вылучана начальнікам змены швейна-кацельнага цэха. Выдатная стаханаўка, нядаўна прынятая ў комсамол, тав. Вадавенка вылучана начальнікам змены вязальнага цэха. Стаханаўка беспартыйная актывістка тав. Фралова вылучана начальнікам змены трыкатажнага цэха. За апошнія месяцы вылучана на розныя гаспадарча-адміністратыўныя работы 45 комсамольцаў і 44 чалавекі з несаюзнай моладзі.

УКАЗ

Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР

Аб устанаўленні юбілейнай медалі „XX год Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі“

У азнаменаванне XX гадавіны існавання Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота:

1. Устанавіць юбілейную медаль «XX год Рабоча - Сялянскай Чырвонай Арміі».

2. Зацвердзіць палажэнне аб юбілейнай медалі «XX год Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі», яе рысунак і апісанне.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР
М. КАЛІНІН.

Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР
А. ГОРКІН.

Масква, Крэмль.
24 студзеня 1938 г.

ПАЛАЖЭННЕ

Аб юбілейнай медалі „XX год Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі“

1. Юбілейнай медаллю «XX год Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі» ўзнагароджваюцца асобы кадравага, каманднага і начальніцкага састава Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота:

а) праслужыўшыя ў радах Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота да 23 лютага (дзень Чырвонай Арміі) 1938 года 20 год і заслужаныя перад радзімай удзельнікі грамадзянскай вайны і вайны за свабоду і незалежнасць бацькаўшчыны, якія знаходзяцца ў кадрах Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота;

б) узнагароджаныя ордэнам Чырвонага Сцяга за баявыя адзнакі ў годы грамадзянскай вайны.

2. У выслугу год у радах Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота (п. «а» арт. I) залічваецца служба ў атрадах і дружынах Чырвонай гвардыі і ў чырвоных партызанскіх атрадах, якія дзейнічалі супроць ворагаў совецкай улады ў перыяд 1917—1921 гг.

3. Юбілейнай медаллю «XX год Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі» ўзнагароджвае Прэзідыум Вярхоўнага Совета СССР.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР
М. КАЛІНІН.

Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР.
А. ГОРКІН.

Масква, Крэмль.
24 студзеня 1938 г.

АПІСАННЕ

Юбілейнай медалі „XX год РСЧА“

Юбілейная медаль «XX год РСЧА» мае форму правільнага круга, дыяметрам у 3 см. Паверхня круга — матавая, абодка — шырынёй у 2 мм. — бліскучая. На ліцавым баку круга змешчана пяціканцовая чырвоная эмалевая зорка з сярэбранай акантоўкай. Унізе круга, паміж ніжнімі праменнямі зоркі, накладзены залатыя лічбы «XX» вышынёю 8 мм і шырынёю 7 мм. Аснова лічбаў ўпіраецца ў верхні край абадка.

На адваротным баку медалі паказана фігура страляючага з вінтоўкі чырвонаармейца вышынёю ў 25 мм, апранутага ў зімовую каравульную форму, унізе — правей фігуры чырвонаармейца — дата «1918—1938».

Медаль пры дапамозе вушка, кальца і белай металічнай планкі злучаецца з прамавугольнай пласцінкай размерам 15х25 мм, пакрытай чырвонай муаравай стужкай.

Пласцінка мае на адваротным баку наразны штыфт з гайкай для прымацавання медалі да вопраткі.

Медаль выраблявецца з аксідыраванага серабра, лічбы «XX» — залатыя.

УКАЗ

Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР

Аб амністыі ў адзнаку 20-годдзя Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі

У адзнаку 20-годдзя існавання Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі вызваліць з-пад варты і ад іншых, звязаных з прыгаворам, дадатковых мер пакарання ўсіх ваеннаслужачых, упершыню прыгавораных да пазбаўлення волі на тэрмін да трох год уключна, апрача асоб, асуджаных за дзяржаўныя злачынствы, і зняць судзімасць з умоўна асуджаных ваеннаслужачых.

Гэту амністыю пашырыць таксама на ваеннаслужачых, справы аб якіх знаходзяцца ў стадыі расследвання па злачынствах, якія цягнуць за сабой пакаранне не звыш трох год пазбаўлення волі.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР
М. КАЛІНІН.

Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР
А. ГОРКІН.

Масква, Крэмль,
24 студзеня 1938 г.

СЛАВА ГЕРАІЧНЫМ ЗАВАЯВАЛЬНІКАМ ПАЎНОЧНАГА ПОЛЮСА!

ПІСЬМО БАЦЬКІ тав. ПАПАНІНА

Разам з усім совецкім народам радуюся паведамленню аб тым, што мой сын Іван Папанін і яго мужныя таварышы — Крэнкель, Фёдараў і Шыршоў зняты з дрэйфуючай крыгі.

Мне, бацьку, радасна, што мой сын, сын радавога грамадзяніна совецкай краіны, і яго таварышы ў цяжкіх арктычных умовах справіліся з адказнай задачай, ускладзенай на іх партыяй і таварышам Сталіным.

Я горача вітаю маракоў «Таймыра» і «Мурмана», якія даставілі майго дарагога сына і яго таварышаў на ледаколы і хутка прывязуць іх на Вялікую зямлю. А больш усяго я дзякую роднага Сталіна і партыю, якія выхавалі майго сына, натхнілі яго на подвігі, зрабілі героем. Не дачакаюся таго дня, калі ўбачу і абніму свайго любімага сына.

Усе родныя і блізкія, увесь Севастопаль з нецярпеннем чакаюць звароту Івана Папаніна.

Д. Н. ПАПАНІН.

Севастопаль, 20 лютага.

„ЕРМАК“ ІДЗЕ НАСУСТРАЧ „ТАЙМЫРУ“

БОРТ «ЕРМАКА», 20 лютага, 23 гадзіны. **(Радыё).** З «Мурманцам» маем рэгулярную сувязь. Адлегласць ад «Ермака» да «Таймыра» 50 міль. Да раніцы сустрэнемся. Усё добра.

ШМІДТ.

ВЯЛІКІ І НЕПЕРАМОЖНЫ НАРОД, ЯКІ НАРАДЖАЕ ТАКІХ ГЕРОЯЎ

Самаадданымі ўдзельнікамі экспедыцыі на лёдаколах «Мурман» і «Таймыр» 19 лютага быў дапісан новы раздзел гісторыі заваявання Арктыкі, пакарэння чалавекам прыроды. Таварышы Папанін, Крэнкель, Шыршоў і Фёдараў — на барту совецкіх караблёў і зараз следуюць на родную зямлю.

Гэта вестка мяне ўзрадавала асабліва моцна таму, што мне не раз прыходзілася лятаць у Арктыцы, і я вельмі добра ведаю, з якімі велізарнымі труднасцямі ўдалося бясстрашным папанінцам прадаўжаць навуковую работу на дрэйфуючай крызе. Я захапляюся іх бяспрыкладным подвігам і ў гэты шчаслівы дзень шлю свае гарачыя прывітанні дарагім прыяцелям.

Вялікі і непераможны народ, які нараджае такіх герояў, як папанінцы. Выдатная эпапея совецкіх палярнікаў паказвае, якія дзіўныя людзі выхаваны таварышам Сталіным і нашай соцыялістычнай радзімай. Няхай ведаюць ворагі, што працоўныя Совецкага Саюза ў многа разоў памножаць свой гераізм, калі фашысцкія палачы ўздумаюць падняць меч супроць нашага вялікага народа.

Вітаю дарагіх, бясконца блізкіх усім нам, адважных палярных даследчыкаў таварышаў Папаніна, Крэнкеля, Шыршова і Фёдарава.

Герой Совецкага Саюза
В. МОЛАКАЎ.

Радасць і гордасць за нашу магутную радзіму

Увесь вялікі народ соцыялістычнай радзімы з неаслабнай увагай сачыў за работай экспедыцыі па зняццю з дрэйфуючай ільдзіны чатырох адважных совецкіх грамадзян, сусветных герояў — Папаніна, Крэнкеля, Фёдарава і Шыршова. Больш 9 месяцаў адважная чацвёрка з станцыі «Паўночны полюс» у суровых умовах Арктыкі на дрэйфуючай ільдзіне вяла навуковую работу. У апошні час героі апынуліся ў цяжкіх умовах. Але партыя, совецкі ўрад, таварыш Сталін накіравалі ўсе сродкі, каб зняць папанінцаў з ільдзіны. У найцяжэйшых зімовых умовах караблі прабіваліся да мэты, каб зняць герояў. І вось папанінцы пагрузіліся на караблі. Гэта вестка напаўняе сэрца радасцю і гордасцю за нашу магутную радзіму. Зняцце папанінцаў яшчэ раз паказала ўсяму свету сілу і магутнасць нашай тэхнікі, гераізм нашых людзей.

Хутка героі будуць на Вялікай зямлі. Хочацца ім паціснуць рукі і пажадаць плённай і доўгай работы на карысць нашай радзімы.

ЛІСУНОВА Ніна Пятроўна,
работніца магілеўскай шаўковай фабрыкі, дэпутат Вярхоўнага Совета СССР.

СУСТРЭЧА ТРОХ ЛЕДАКОЛАЎ

Папанінцы перайшлі на ледакол «Ермак»

БОРТ «ЕРМАКА», 21 лютага. **(Радыё).** 20 лютага ў поўдзень «Ермак» увайшоў у лёд Грэнландскага мора. 21 лютага ў 4 гадзіны 40 мінут ледакол падышоў да «Таймыра» і «Мурмана». Сустрэча адбылася на 70 градусе 07 мінутах паўночнай шыраты і 17 градусе 05 мінутах заходняй даўгаты. Моцна абнялі слаўную чацвёрку.

Таварышы Папанін, Крэнкель, Фёдараў і Шыршоў аказаліся такімі-ж здаровымі і жыццерадаснымі, якімі я іх пакінуў 6 чэрвеня мінулага года ля полюса. Адважныя даследчыкі перайшлі на борт «Ермака». Туды-ж перанесены матэрыялы і ўся маемасць станцыі. Цёпла развітаўшыся з гераічнымі ледаколамі «Таймыр» і «Мурман», бліскуча выканаўшымі заданне, «Ермак» павярнуў на поўдзень, каб ісці да «Мурманца», дапамагчы яму выйсці з ільдоў.

ШМІДТ.

ПАПАНІНЦЫ

То ні казка, ні сказ, ні паданне
Ходзіць з вуснаў у вусны людзей...
У стагоддзях свайго існавання
Свет не ведаў падобных падзей!

На пустыннае, грознае поле,
Дзе адвеку шалее пурга,
Дзе яшчэ нічыя і ніколі
Не ступала людская нага,
На Паўночны нязведаны полюс
З багатырскай Вялікай Зямлі
Гартаваныя сталінскай воляй
Вы, чатыры героі, прышлі.

На абломанай льдзіне, ў тумане,
У абдымках вятроў і завей,
Правялі вы ў сваім вандраванні
Дзвесце семдзесят дзён і начэй.
Вам насіла палярная цемень
Небяспеку ў грудзях ледзяных,
Вы плылі, як у казцы-паэме,
Ад вясны і да самай вясны!

Вам крэмлёўскія брамы адкрыты!..
Дзвесце семдзесят дзён і начэй
Вы не бачылі ў небе блакіта,
Вы не бачылі блізкіх людзей.
Хвалі неслі вас рокатным шквалам
Да грэнландскіх сляпых берагоў.
Вас, герояў, радзіма натхняла,
Сагравала вас наша любоў.

Вы стыхію прыроды скарылі.
Разгадалі вы сілы яе.
Неўміручаю славай пакрылі
Баявыя імёны свае.
Большэвіцкага племя героі,
Неўстрашымай радзімы сыны,
Ваша слава ўзышла над зямлёю,
Як вясёлае сонца вясны!

АНДРЭЙ АЛЕКСАНДРОВІЧ.

20/II-38 г.

Увесь совецкі народ з вялікай радасцю сустрэў паведамленне аб зняцці з дрэйфуючай крыгі гераічнай чацвёркі — **тт. Папаніна, Крэнкеля, Шыршова і Фёдарава. На здымку:** група рабочых менскай швейнай фабрыкі імя КІМ чытае газету **«Звязда» з паведамленнямі аб зняцці адважных герояў з крыгі.**

Фото Л. Мазелева (БСФ).

ЗАВАЯВАЛЬНІКІ ПАЎНОЧНАГА ПОЛЮСА

Пасля доўгага раду экспедыцый на працягу стагоддзяў і афяр людзьмі—адважнымі палярнымі даследчыкамі—чалавецтва ў канцы XIX века, здавалася, стала ў тупік перад задачай — дасягнуць Паўночнага полюса і асвятліць наогул гэты таямнічы і недаступны раён земнага шара. Вядомы сваімі лёдавымі паходамі ў Арктыцы адмірал Нэрс, калі суднам яго экспедыцыі зноў не ўдалося фарсаваць ільды ў праліве Дэвіса і прабіцца да Поўначы, паслаў брытанскаму адміралтэйству сваю славутую тэлеграму: **«Паўночны полюс недасягальны»**.

Аўстрыйскі вучоны Пайер, экспедыцыя якога адкрыла Зямлю Франца-Іосіфа ў 1872-74 гг., нават прама заявіў у сваёй кнізе, напісанай пасля вяртання з Арктыкі:

«Было-б карысна выключыць усякія спробы дасягнення полюса ў палярных даследваннях да таго часу, пакуль мы не акажамся ў стане пасылаць туды замест бездапаможных марскіх суднаў — судны **паветраныя**».

Але такіх паветраных суднаў тады не было, і экспедыцыі на марскіх суднах у Арктыку прадаўжаліся. Найбольшая і ўпаўне заслужаная вядомасць выпала на долю вялікага палярнага даследчыка Фрыціофа Нансена, невялікае драўлянае судно якога «Фрам» зрабіла здзіўляючы дрэйф у ільдах ад нашых Нова-Сібірскіх астравоў праз Цэнтральную Арктыку да берагоў Нарвегіі. Паўночнага полюса не ўдалося дасягнуць і Нансену, які ледзь не паплаціўся жыццём за сваю смелую спробу ісці да яго пехатою па ільдах (яго судно дасягнула рэкорднай для таго часу паўночнай шыраты — 86 градусаў 57 мінут). Ён не дашоў да полюса 400 з лішнім кіламетраў. Аднак, ён выканаў велізарную задачу ўжо тым, што даказаў існаванне транспалярнага марскога цячэння, таго самага, якое праз 40 год прынесла ад полюса да ўсходніх берагоў Грэнландыі на дрэйфуючай крызе пакрытую сусветнай славай чацвёрку совецкіх герояў — Папаніна, Крэнкеля, Фёдарава і Шыршова.

6 красавіка 1909 года па ільду на сабачых вупражках, пасля 25 год упартай працы і намаганняў дабраўся з усімі трыма спадарожнікамі з Зямлі Гранта да Паўночнага полюса амерыканскі палярны даследчык Роберт Піры. Прабыванне яго тут, зразумела, было вельмі кароткачасовым і прадаўжалася толькі некалькі гадзін.

9 мая 1926 года над полюсам зрабіў два-тры кругі амерыканскі лётчык Берд на двухматорным самалёце Фокера, які стартаваў з Шпіцбергена. Праз тры дні над полюсам пакружыў каля гадзіны стартаваўшы з таго-ж Шпіцбергена дырыжабль «Нарвегія», на барту якога знаходзілася экспедыцыя пад кіраўніцтвам вядомага палярнага даследчыка Амундсена.

Геранчная работа совецкіх ледаколаў «Красін» і «Малыгін» ў Арктыцы з'явілася прэлюдыяй да шырокага разгортвання тут навукова-даследчых работ і гаспадарчай дзейнасці. Соцыялістычная індустрыялізацыя совецкай краіны дала магчымасць павесці гэту работу нябачанымі да гэтага часу тэмпамі. Краіна пасылае ў Арктыку магутныя ледаколы і самалёты, штогод тут ствараюцца новыя палярныя станцыі. Да совецкай улады іх было толькі чатыры, зараз іх — 57. У Карскім моры, напрыклад, якое лічылася да Кастрычніцкай рэволюцыі непрахадзімым «лёдавым мяшком», абстаноўка змянілася да непазнавальнасці. 40 год—з 1874 па 1914 год—плаванне праз яго праводзілася ў сярэднім не больш двух разоў у год. Толькі за 1930—31—32—33 годы зроблены 135 такіх плаванняў. Спробы выкарыстаць у Арктыцы самалёты да Кастрычніцкай рэволюцыі была праведзена толькі аднойчы ў 1914 годзе. Цяпер-жа штогод арктычныя самалёты налётваюць сотні тысяч кіламетраў.

Пасля гістарычнага рэйса ледакола «Сібіракоў», упершыню прайшоўшага ўвесь шлях уздоўж паўночнага ўзбярэжжа Совецкага Саюза ў адну навігацыю, пастановай урада было арганізавана Галоўнае Упраўленне Паўночнага марскога шляху пры Соўнаркоме СССР. Партыя і ўрад паставілі перад новым Упраўленнем задачу пракласці, абсталяваць і трымаць у спраўным стане Паўночны марскі шлях ад Белага мора да Берынгава праліва.

Гэтай-жа арганізацыі было даручана і разведванне і распрацоўка прыродных багаццяў па ўсёй велізарнай адлегласці арктычнага ўзбярэжжа. І першыя-ж годы далі магчымасць устанавіць наяўнасць у совецкім сектары Арктыкі, паміма вядомых і раней багаццяў: рыбы і прамысловага звера, яшчэ і поліметалічных месцанараджэнняў, залежаў вугалю і нафты. Нарэшце, быў пакладзен сапраўдны пачатак рэгулярным скразным зносінам марскіх суднаў паміж Архангельскам і Уладзівастокам.

Кампанія па выратаванню чэлюскінцаў, калі экстранна прыбыўшыя да месца пагібелі парахода сем самалётаў перакінулі на мацярык цэлы лагер з 104 чалавек, якія знаходзіліся на крызе, паказала, што і паветрам Арктыкі совецкія лётчыкі авалодалі таксама, як совецкія мараплаўцы яе морамі.

І задача сапраўднага заваявання Паўночнага полюса — для арганізацыі ў яго раёне навуковай работы — аказалася пад сілу толькі краіне соцыялізма.

Выдатнейшы навукова-даследчы рэйс чатырох магутных совецкіх самалётаў у самае сэрца Арктыкі і арганізацыя дрэйфуючай палярнай станцыі на крызе 21 мая 1937 года адкрылі для чалавецтва зусім новую эру ў даследванні і асваенні Арктыкі. Яны ўзнялі гэту справу на невядомую для капіталістычнага свету вышыню. І тым-жа летам, менш чым праз месяц, работа экспедыцыі ўжо зрабіла магчымым яшчэ адзін выдатнейшы паветраны рэйс: над Паўночным полюсам зноў паявіўся совецкі самалёт, на якім Героі Совецкага Саюза таварышы Чкалаў, Байдукоў і Беляков праляцелі без пасадкі з Масквы ў ЗША. Упершыню ў свеце быў зроблен, здаваўшыйся фантастычным, паветраны рэйс праз усю Арктыку. Транспалярны шлях паміж СССР і ЗША быў гэтым адкрыты, і менш, чым праз месяц, другая геранчная тройка — таварышы Громаў, Юмашэў і Данілін—на такім-жа самалёце зрабіла яшчэ больш выдатны транспалярны пералёт СССР—ЗША, устанавіўшы новы сусветны рэкорд дальнасці палёту.

Геранчная работа дрэйфуючай палярнай станцыі дала такім чынам велізарныя магчымасці, зараз-жа намі выкарыстаныя. І кожны дзень работы таварышаў Папаніна, Шыршова, Фёдарава і Крэнкеля даваў новыя і новыя ўклады ў навуку аб Арктыцы. Іх штодзенныя метэазводкі зрабіліся важным элементам прагнозаў надвор'я ва ўсім свеце, які з найвялікшай увагай стаў з дня ў дзень сачыць за работай станцыі «Паўночны полюс». Навуковы яе поспех абяцае намнога пераўзыйсці трохгадовы рэйс Нансена ў ільдах. Аб такой экспедыцыі Фрыціоф Нансен мог толькі марыць...

Інжынер Б. ВАРАБ'ЁЎ.

УСЕСАЮЗНАЯ НАРАДА НАФТАВІКОЎ

ВЫСТУПЛЕННЕ тав. Л. М. КАГАНОВІЧА

БАКУ, 20 лютага. (БЕЛТА). Учора ў Баку пад старшынствам наркома цяжкай прамысловасці тав. Л. М. Кагановіча адкрылася Усесаюзная нарада нафтавікоў.

Тав. Кагановіч выступіў з кароткай уступнай прамовай. Ён адзначыў, што нарада мае вельмі вялікае значэнне не толькі для бягучага выканання плана, але і для далейшага развіцця нафтавай прамысловасці на працяглы перыяд. Совецкая нафтавая прамысловасць у годы першых двух сталінскіх пяцігодак быстрымі крокамі ішла наперад. Але зараз яна пачынае ўжо адставаць ад патрэб народнай гаспадаркі. 1937 год для нафтавай прамысловасці аказаўся годам замінкі. Гэта не выпадкова. 1937 год шкоднікі падрыхтоўвалі на працягу некалькіх год. І падрыхтоўвалі як-раз да найвышэйшага моманту механізацыі ў краіне, каб стварыць дыспрапорцыю і сарваць планы. Але, не гледзячы на шкодніцтва, сіла рабочых мас, сіла нізавога і сярэдняга каманднага складу аказалася сур'ёзнай, і падрыўная работа шкоднікаў не дала тых рэзультатаў, на якія шкоднікі разлічвалі.

1938 год пачаўся нездавальняюча. Нафтавікі плана не выконваюць. Галоўная прычына — дрэнная пастаноўка эксплаатацыі. Брыгады па здабычы трэба арганізаваць так, каб яны былі зацікаўлены ў павелічэнні аддачы кожнай шчыліны. У нафтавай прамысловасці поспех вытворчасці залежыць ад падрыхтоўчых работ — ад бурэння. Трэба арганізаваць бурэнне так, каб яно дало максімальны эфект. Нафтаперагонныя заводы плана не выконваюць. Нафта, якую ім даюць промыслы, скарыстоўваецца не поўнасцю. Тут таксама можна і трэба паставіць справу так, каб з наяўнай нафты атрымаць больш прадуктаў. Неабходна бліжэй падыйсці да пытанняў геалогіі.

Тав. Кагановіч гаворыць, што ў апошні час аслабла ўвага да стахаанаўцаў.

Усе гэтыя вузлавыя пытанні ў злучэнні з пытаннямі электрагаспадаркі, забеспячэння, сабекошту, будаўніцтва, сувязі, арганізацыі працы і механізацыі транспарта павінны быць у цэнтры ўвагі нарады.

«Тое, што нарада адбудзецца ў Баку, — гаворыць тав. Кагановіч, — мае асаблівае значэнне. Для іншых нафтавых раёнаў Баку астаецца не толькі самым буйным, але і самым культурным цэнтрам нафтавай прамысловасці. Тут ёсць выдатныя кадры, у якіх ёсць чаму павучыцца — Бакінская партыйная арганізацыя мае свае выдатныя большэвіцкія традыцыі. Баку не толькі буйны прамысловы цэнтр, але і крэпасць большэвізма — да рэволюцыі і зараз. Іменна тут гэту крэпасць стварыў, умацоўваў і загартоўваў найвялікшы чалавек сучаснасці, кіраўнік, настаўнік пролетарыята ўсяго свету і працоўных СССР, арганізатар і натхніцель бакінскіх большэвікоў таварыш Сталін».

Гэтыя словы выклікаюць у зале бурныя авацыі ў гонар вялікага правадыра народаў таварыша Сталіна.

У заключэнне тав. Кагановіч указаў, што выкараненне памылак і недахопаў магчыма толькі на аснове большэвіцкай самакрытыкі, якой вучыць таварыш Сталін. Нарком выказаў упэўненасць, што кожны дэлегат дапаможа нарадзе глыбока і ўдумліва разабрацца ў недахопах і слабых звеннях нафтавай прамысловасці, у выніках шкодніцтва, дапаможа намеціць такія меры, якія забяспечылі-б не толькі выкананне плана гэтага года, але і новы магутны росквіт слаўнай нафтавай прамысловасці.

(БЕЛТА).

НА СЕСІІ ЦВК УССР

КІЕЎ, 20 лютага. (БЕЛТА). Адкрылася сесія ЦВК УССР. 19 лютага пачаліся спрэчкі па дакладу нам. старшыні Соўнаркома УССР тав. Н. М. Марчака аб праекце «Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет УССР».

Усе выступаючыя ў спрэчках горача падтрымліваюць праект «Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет УССР». Усе прамоўцы выказваюць цвёрдую ўпэўненасць, што пад кіраўніцтвам партыі Леніна — Сталіна блок комуністаў і беспартыйных пераможа на выбарах у Вярхоўны Совет УССР таксама, як ён перамог на выбарах у Вярхоўны Совет СССР.

Радысты парахода «Таймыр». На здымку (злева направа): П. Д. Ціхаміраў, старшы радыст П. А. Сергееў і радыст І. Д. Грабельнікаў. Фото Я. Халіпа.

СУПРОЦЬ ПАРУШЭННЯЎ СТАТУТА СЕЛЬГАСАРЦЕЛІ

Ворагі народа, якія арудавалі ў рэспубліканскіх і раённых зямельных органах, усялякімі спосабамі імкнуліся выклікаць незадаволенне ў калгаснікаў. Яны праводзілі шкодніцкія махінацыі па змяншэнню вагі працадня калгасніка, злоснае парушэнне статута сельскагаспадарчай арцелі. Гэта шкодніцкая практыка далёка яшчэ не ліквідавана ў Аршанскім раёне.

У п. 12 статута сельскагаспадарчай арцелі запісана: «адлічэнне на папаўненне непадзельных фондаў робіцца ў размеры ад 10, але не звыш 20 процантаў грашовых даходаў арцелі».

Аднак, пры разгледжанні гадавых справаздач калгасаў, прадстаўленых на зацверджанне райземаддзелу, выявіліся факты парушэння гэтага пункта статута.

Напрыклад, па калгасу «Пролетарый», Зубаўскага сельсовета, (старшыня калгаса Курыльчык, рахункавод Сурмянкоў) капіталаўкладанні ў непадзельныя фонды павінны былі складаць 11.982 рублі, а выдаткавана 15.456 рублёў. Гэта значыць, што 3.474 рублі пайшлі не па назначэнню, без ведама агульнага схода калгаснікаў.

Па калгасу «Чырвоная Ніва», Панізоўскага сельсовета (старшыня калгаса Мурашка, рахункавод Губарэвіч) адлічана ў непадзельныя фонды 25.223 рублі, замест належачых, згодна статута, не больш 24.336 рублёў. Таксама перавышана адлічэнне ў непадзельныя фонды па калгасах «Першае мая», Дубраўскага сельсовета (старшыня калгаса Трэцякоў, рахункавод Насовіч), «Ленінская Іскра», Панізоўскага сельсовета, (старшыня калгаса Філіповіч, рахункавод Сугак).

Парушэння статута можна было-б пазбегнуць пры той умове, калі-б старшыні калгасаў праводзілі грашовыя аперацыі праз банк. На справе-ж старшыні вышэйуказаных калгасаў не выконвалі пастановы СНК СССР і ЦК ВКП(б) ад 22 верасня 1935 года аб унясенні непадзельных капіталаў на рахункі калгасаў у Сельгасбанк, што пазбаўляла магчымасці кантраляваць правільнасць выдаткавання сродкаў.

Вось факты. Па калгасу «Чырвоная Ніва», Панізоўскага сельсовета, занесена на рахунак Сельгасбанка капіталаўкладанняў 18.917 рублёў. Фактычна-ж выдаткавана, згодна гадавой справаздачы, 25.223 рублі. Калгас «Ленінская Іскра», Панізоўскага сельсовета, унёс на свой рахунак у Сельгасбанк 4.753 рублі, а фактычна выдаткаваў 6.827 рублёў. Гэтыя прыклады паказваюць, што вялікія сумы грошай выдаткоўваліся без ведама Сельгасбанка, а таму і няправільна.

Кіраўніцтва райземаддзелам (загадчык Баранаў, старшы інструктар Куляшоў) замест таго, каб выправіць незаконныя дзеянні праўленняў калгасаў, без разбору штампуе гадавыя справаздачы, матывуючы гэта тым, што сродкі ўжо выдаткаваны, а таму ўсёроўна справы нельга выправіць.

Такім чынам, райземаддзел мірыцца з фактамі грубага парушэння статута сельгасарцелі, якія вядуць да незаконнага змяншэння працадня калгасніка.

М. ЗЯРНІЦКІ.

СПАБОРНІЦТВА ДВУХ РАЁНАЎ

Стаханаўцы сельскай гаспадаркі Лепельскага раёна выклікалі на соцыялістычнае спаборніцтва за высокі ўраджай Чашніцкі раён. Прыняўшы выклік, калгаснікі Чашніцкага раёна абавязаліся ў 1938 годзе атрымаць з гектара ў сярэднім па 17 цэнтнераў зерневых, 6 цэнтнераў ільнавалакна і ільнанасення, 200 цэнтнераў бульбы.

За гэты ўраджай у раёне разгарнулася соцыялістычнае спаборніцтва паміж калгасамі, брыгадамі, звеннямі. 126 калгасаў і 164 брыгады заключылі дагаворы па соцыялістычнаму спаборніцтву.

Калгас «Ударнік», якім кіруе ордэнаносец тав. Харкавец, спаборнічае з калгасам імя Будзённага. У выніку спаборніцтва ў калгасе «Ударнік» паўзорнаму рыхтуюцца да сяўбы. Тут ужо засыпана і ачышчана насенне, адрамантаван інвентар, збруя, у добрым становішчы знаходзіцца цягавая сіла, арганізавана вывазка гною, торфу і мінеральных угнаенняў.

Уключыўшыся ў спаборніцтва, калгаснікі сельскагаспадарчай арцелі «Новае жыццё» завяршаюць падрыхтоўчыя работы да сяўбы. Інвентар і збруя адрамантаваны, поўнасцю ачышчана насенне. Паспяхова праходзіць вывазка ўгнаенняў. Толькі за апошнія 10 дзён вывезена на поле 850 тон гною і 574 тоны торфу.

Е. КАЗЛОЎ.

НАРАДА АКТЫВА ПРЫ НАРКАМСОЎГАСАЎ БССР

Учора ў Менску адкрылася нарада актыва Наркамсоўгасаў БССР. У рабоце нарады прымаюць удзел 170 чалавек — стаханаўцы, аграномы, заатэхнікі, дырэктары перадавых соўгасаў. Сярод іх знатныя стаханаўцы соцыялістычнай жывёлагадоўлі, ордэнаносцы тт. Канстанцінава — цялятніца соўгаса. Як вынік, рад калгасаў раёна да гаровіч — брыгадзір жывёлагадоўчай брыгады соўгаса «Рачкавічы» з Чырвонаслабодскага раёна, Башкірава — даярка соўгаса «Крынкі» з Лёзненскага раёна і іншыя.

Нарада заслухала даклад наркома соўгасаў БССР тав. Свінцова аб выніках 1937 года і задачах соўгасаў у барацьбе за сталінскі ўраджай і развіццё жывёлагадоўлі ў 1938 годзе.

Пасля даклада разгарнуліся спрэчкі. Сёння нарада прадаўжае сваю работу.

АДНАЎЛЯЕМ У ПАРТЫІ ЧЭСНЫХ КОМУНІСТАЎ

★

Д. С. ГУСЕЎ,

сакратар Віцебскага гаркома,

Аднадушным адабрэннем сустрэла Віцебская гарадская партыйная арганізацыя гістарычнае рашэнне студзеньскага Пленума ЦК ВКП(б). Гэты вялікі палітычнай важнасці партыйны дакумент з'явіўся для кожнага комуніста і для партыйных кіраўнікоў баявой праграмай дзейнасці.

Работа партыйнай арганізацыі па выкананню рашэння Пленума Сталінскага Цэнтральнага Камітэта нашай партыі пачалася з шырокага растлумачэння кожнаму комуністу і непартыйным большэвікам палітычнага значэння дакумента сталінскай мудрасці. Рашэнне Пленума глыбока вывучалася на сходах партыйных арганізацый, нарадах сакратароў парткомаў і парторгаў, у сетцы партыйнай асветы і ў гуртках бягучай палітыкі.

Партыйныя і непартыйныя большэвікі горача і аднадушна адобрылі рашэнне Пленума, выказалі сваё захапленне мудрасцю Сталінскага Цэнтральнага Камітэта і вялікага правадыра працоўных усяго свету таварыша Сталіна, які вучыць кожнага комуніста як трэба па-большэвіцку разумець рэволюцыйную пільнасць, спалучаць яе з чулымі адносінамі да жывых людзей, да членаў партыі.

Наша партыйная арганізацыя рашуча ачышчала і будзе ачышчаць свае рады ад заклятых ворагаў народа, трацкісцка-бухарынскай мразі і іншых фашысцкіх агентаў, подлых здраднікаў нашай соцыялістычнай радзімы. Поспехі былі-б яшчэ большымі, калі-б партыйныя арганізацыі ў ходзе гэтай выкрываўчай работы не дапусцілі-б грубых памылак у выключэнні з партыі чэсных комуністаў.

З дня апублікавання рашэння Пленума ЦК ВКП(б) бюро гаркома ў парадку перагляду сваіх пастаноў аб выключэнні з партыі асобных комуністаў аднавіла ў партыі пяць таварышаў. У выніку дэталёвай праверкі кампраметуючых матэрыялаў адноўлены ў партыі 10 комуністаў, выключаных пярвічнымі партыйнымі арганізацыямі.

Асобныя партарганізацыі звярнуліся ў гарком з хадайніцтвам дазволіць ім перагледзець справы некаторых выключаных з партыі. Іх хадайніцтва задаволена. Такім чынам 7 комуністаў адноўлены ў радах партыі рашэннямі сходаў пярвічных партарганізацый.

Што гэта за людзі, якіх гарком і пярвічныя партарганізацыі, выконваючы рашэнне Пленума ЦК ВКП(б), аднавілі ў партыі? Работніца фабрыкі «Сцяг індустрыялізацыі», кандыдат партыі тав. Бароўчынка была выключана з партыі за сувязь з ворагам, які арудваў у гаркоме комсамола. Пры дэталёвым высвятленні матэрыялаў абвінавачання ўстаноўлена, што «сувязь» выразілася ў прысутнасці на вечарынцы тав. Бароўчынка, дзе таксама быў сакратар гаркома комсамола, выкрыты як вораг народа. Партарганізацыя (сакратар парткома тав. Каган) замест таго, каб па-сур'ёзнаму, па-большэвіцку разабрацца ў справе кандыдата партыі, адным росчаркам пяра выключыў тав. Бароўчынка з радоў нашай партыі.

Кандыдата партыі партарганізацыі паравознага дэпо рабочага-стругальшчыка тав. Шчупегіна выключылі з партыі за скрыццё сваёй службы ў кадэцкім корпусе. Пры паўторным разборы яго партыйнай справы ўстаноўлена, што тав. Шчупегін ніколі ў кадэцкім корпусе не служыў. Праўда, калісьці, 13-гадовым юнаком ён пражываў у падвале памяшкання былога кадэцкага корпуса ў горадзе Омску. Самастрахоўшчыкі з партыйнай арганізацыі без разбору ахаілі чэснага комуніста.

У партыйнай арганізацыі вагоннага ўчастка асабліва працвітала сістэматычнае паклёпніцтва на чэсных членаў і кандыдатаў партыі. На справаздачна-выбарчым сходзе партыйнай арганізацыі некага было выбіраць у партком з комуністаў, бо ўсе яны былі знеслаўлены, абвінавачваліся ў сувязях з ворагамі і ў іншых цяжкіх злачынствах. Зараз устаноўлена, што паклёпніцтва ўзводзілі на комуністаў выкрытыя ворагі народа, якія арыштаваны органамі НКВД.

Брыгадзір сярэдняга рамонту член партыі тав. Угалёў (партарганізацыя вагоннага ўчастка) працаваў на транспарце каля 40 год. Яго беспадстаўна абвінавацілі ў скрыцці ад партыі службы брата ў царскай арміі прапаршчыкам. Без праверкі «кампраметуючых матэрыялаў» партарганізацыя выключае яго з партыі. Пры паўторным разборы яго партыйнай справы ўстаноўлена, што тав. Угалёў з'яўляецца афярай паклёпнікаў, самастрахоўшчыкаў, комуністаў-кар'ерыстаў.

Нямала комуністаў былі залічаны ў пасіў і таксама выключаны з радоў партыі. Так, напрыклад, была выключана з партыі старая работніца фабрыкі імя Кагановіча тав. Міхайлава за няўплату членскіх узносаў. Стары чыгуначнік-стаханавец кандыдат партыі тав. Маскалёў выключан з партыі па матывах пасіўнасці. За няўплату членскіх узносаў выключана стаханаўка абутковай фабрыкі т. Васільева. Праўда, тт. Міхайлава і Васільева парушылі статут нашай партыі. Аднак іх неабходна было выхоўваць другімі мерамі партыйнага ўздзеяння.

І яшчэ адзін характэрны факт. На фабрыцы імя Клары Цэткін працавала кандыдат партыі тав. Крыцкая. Як добрую работніцу на вытворчасці, яе вылучылі ў кантору сувязі. Партарганізацыя не стварыла ёй патрэбных умоў, не аказала неабходнай дапамогі і тав. Крыцкая самавольна парашыла ўйсці на работу на фабрыку «КІМ». Гэта паслужыла прычынай, каб партарганізацыя канторы сувязі выключыла тав. Крыцкую з партыі. Тав. Крыцкая парушыла партыйную дысцыпліну, але партыйныя кіраўнікі не знайшлі патрэбным унікнуць у сутнасць справы, а прыбеглі да няправільнага вываду, прымяніўшы вышэйшую меру партыйнага спагнання. Між тым, тав. Крыцкая зараз з'яўляецца добрай стаханаўкай, выключна добра адносіцца да сваіх абавязкаў.

Падобных прыкладаў паказной пільнасці, самастрахоўкі і бюракратычна-бяздушных адносін да жывых людзей, да членаў партыі можна прывесці значна больш. У сучасны момант, рэалізуючы рашэнні Пленума ЦК ВКП(б), гарком, пярвічныя партарганізацыі пераглядаюць усе партыйныя справы няправільна выключаных з партыі для таго, каб неадкладна аднавіць у нашай партыі чэсных людзей, бязмежна адданых нашай радзіме. У гаркоме ёсць яшчэ неразгледжаных 18 партыйных спраў, якія ўсебакова вывучаюцца, каб выносіць правільныя большэвіцкія рашэнні.

Нецярпімым з'яўляецца той факт, што некаторыя сакратары парткомаў, парторгі марынуюць у сябе пратаколы партыйных сходаў і пасяджэнняў парткома, у якіх зафіксаваны пастановы аб выключэнні з партыі або вынясенні партыйных спагнанняў. Партыйны камітэт партарганізацыі макароннай фабрыкі (сакратар тав. Бахрах) сваім рашэннем ад 15 ліпеня 1937 года выключыў з партыі тав. Крывенка, абвінаваціўшы яго ў бытавым разлажэнні, сістэматычных прагулах на вытворчасці і няўплаце членскіх узносаў на працягу 6 месяцаў. Бюракраты з парткома вынеслі гэта пытанне на абмеркаванне схода партарганізацыі толькі 28 снежня 1937 года. Такім чынам, на працягу пяці з лішнім месяцаў марынавалі партыйную справу. Больш таго, пратакол схода прыслалі ў гарком праз два тыдні. Ці трэба даказваць, што такія адносіны да членаў партыі ёсць грубае ігнараванне неаднаразовых указанняў ЦК ВКП(б) і асабіста таварыша Сталіна аб уважлівых і чулых адносінах да жывых людзей, да членаў партыі. Такія факты не адзінкавы. Яны маюць месца і ў другіх партарганізацыях горада.

Адным з буйных недахопаў з'яўляецца тое, што, выпраўляючы допушчаныя памылкі, аднаўляючы ў партыі няправільна выключаных, ні гарком, ні пярвічныя партарганізацыі яшчэ не выкрылі комуністаў-кар'ерыстаў, паклёпнікаў, самастрахоўшчыкаў, якія ганьбілі чэсных людзей, адданых нашай партыі і соцыялістычнай радзіме.

Рашэнні Пленума абавязваюць партыйных кіраўнікоў, кожнага комуніста, неадкладна зрабіць поўнапраўнымі ў выкананні партыйных даручэнняў адноўленых у партыі. Рад пярвічных партарганізацый па-большэвіцку выконвае гэта ўказанне. Партком завода імя Кірава аднавіў у партыі тав. Мацыола, які актыўна наведвае партыйныя сходы, праводзіць у цэху палітгутаркі з рабочымі, займаецца ў гуртку па вывучэнню гісторыі партыі. Таварыскую абстаноўку стварыў партком вагоннага ўчастка адноўленаму ў партыі тав. Макуй, які з'яўляецца агітатарам на былым выбарчым участку, вылучан чытчыкам газет у сябе на вытворчасці.

Асобныя кіраўнікі партарганізацый не зразумелі ўсёй важнасці ўказанняў Пленума ЦК ВКП(б). Так, партком фабрыкі «Сцяг індустрыялізацыі» не прыцягвае да партыйнай работы адноўленых у партыі тт. Бароўчынка і Багданава. Сакратар парткома тав. Каган тлумачыць: «Моў, яшчэ не паспеў заняцца гэтымі справамі». Яшчэ горш паступіў партком фабрыкі «КІМ» (сакратар парткома тав. Лапацін) у адносінах да адноўленай у партыі т. Агароднікавай, якая ў рэзультаце непрадастаўлення неабходных умоў у рабоце, вымушана была пакінуць фабрыку і пайсці на другое прадпрыемства.

Рашэнне студзеньскага Пленума ЦК ВКП(б) яшчэ цясней згуртоўвае партарганізацыю вакол Сталінскага Цэнтральнага Камітэта і вялікага правадыра працоўных усяго свету таварыша Сталіна. Гэта гістарычнае рашэнне мабілізоўвае кожнага комуніста і непартыйных большэвікоў на яшчэ большае павышэнне рэволюцыйнай пільнасці, на канчатковае выкарчоўванне да канца замаскаваўшыхся ворагаў народа.

НА ЛЕСАЗАГАТОЎКАХ

РАБОТА У ЛЕСЕ НЕ АРГАНІЗАВАНА

Плешчаніцкі лесаўчастак на 15 лютага выканаў квартальны план па загатоўках лесу на 14,6 проц., па вывазцы на 16,9 проц.

Такая ганебная работа ўчастка нікольк не турбуе яго начальніка тав. Рацько. Асноўная прычына зрыву плана ў адсутнасці масава-палітычнай работы сярод калгаснікаў і дрэннай пастаноўцы справы на саміх лесараспрацоўках. Нярэдкі выпадкі, калі прыбыўшыя ў лес калгаснікі не знаходзяць адказных прадстаўнікоў лесаўчастка і не ведаюць, што рабіць.

Гэтымі днямі быў такі выпадак. У Задроздскую лясную дачу прыехала 10 возчыкаў калгаса імя Варашылава, 6 возчыкаў калгаса «Спартак», 8—калгаса «Перамога», але там не аказалася дзесятніка Шкеля, які павінен быў паказаць, які лес вазіць. У выніку, калгаснікі дарма страцілі два дні.

Дзесятнік Шкель безадказна адносіцца да даручанай яму справы. Ён часта адлучаецца ад дзялянкі, п'янствуе. Ён таксама зацягвае замерку кубатуры будматэрыялаў, ад чаго возчыкі трацяць шмат лішняга часу і замест чатырох рэйсаў у дзень робяць усяго толькі два. Але ў леспрамгасе гэта церпяць.

Не лепшае становішча і ў Зарэцкай дачы. Тут не адпускаюць дастатковай колькасці падпілкаў, і лесарубы вымушаны піліць тупымі піламі. Не наладжана культурна-масавая работа. Няма і крамы. Лесарубы вымушаны ісці за некалькі кіламетраў, каб купіць хлеба.

Аб ступені кіраўніцтва лесаўчасткам з боку Лагойскага леспрамгаса можна меркаваць па наступнаму факту. Гэтымі днямі на ўчастак заехаў дырэктар леспрамгаса і аддаў загад накіраваць аўтамашыны лесаўчастка ў Зарэцкую дачу, загадзя не праверыўшы стан дарогі. У выніку накіраваныя 12 аўтамашын з прыцэпамі загрузлі ў дарозе, дзе яны прастаялі два дні.

Як-жа дапамагаюць лесаўчастку кіруючыя арганізацыі Плешчаніцкага раёна? На жаль, гэтай дапамогі няма. Калі сакратар райкома партыі тав. Якавіцкі тое-сёе зрабіў у напрамку мабілізацыі актыва па правядзенню месячніка, то старшыня РВК тав. Харлан зусім ад гэтай работы самаўхіліўся. Як вынік рад калгасаў раёна да гэтага часу нават не прыступілі да лесазагатовак. Зусім не выехалі ў лес з калгаса «15-годдзе Кастрычніка», Акалоўскага сельсовета, які павінен загатовіць 301 кубаметр лесаматэрыялу; з калгаса імя Красіна, Ганцаўскага сельсовета, імя Кірава, «Шлях соцыялізма», Хатаевіцкага сельсовета і інш.

Адстае і Крайскі сельсовет. Ён павінен загатовіць 5.010 кубаметраў лесу і вывезці 4.696. На 15 лютага ён загатовіў толькі 1.464 кубаметры і вывез 1.381. Старшыня сельсовета тав. Бабенка ўсялякімі мерамі адцягвае лесавывазкі.

Міх. РАШЧЫНСКІ.

— КУЛЬТУРА ЧЫРВОНАЙ АРМІІ —

ВЫДАТНА ВУЧАЦЦА, ВЫДАТНА АДПАЧЫВАЮЦЬ

ДОМ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ

Рабочы дзень тут пачынаецца роўна ў 9 гадзін.

Класы, аудыторыі, фізкультурны зал, басейн, залы ў гэты раніцшні рабочы час упускаюць у сябе сотні людзей — байцоў, камандзіраў, жонак камначсастава.

Стрэлка на дзевяці азначае — «пачалася вучоба».

Чацверты паверх — класы агульнаадукацыйнай падрыхтоўкі, класы ваенных заняткаў, хіміка-фізічныя лабараторыі — яны запоўнены. Па групах, адпаведна класам поўнай сярэдняй школы, ідуць урокі па рускай мове, матэматыцы, замежных мовах, геаграфіі, гісторыі, фізіцы, хіміі. Займаюцца байцы, камандзіры і жонкі камандзіраў. Рыхтуюцца камандзіры па павышанай праграме — для паступлення ў ваенныя акадэміі. Нярэдка класныя пакоі ператвараюцца ў кіруючыя точкі і цэнтры войск—гэта ваенныя гульні.

Паверхам ніжэй — аддзел прапаганды і агітацыі, партыйны кабінет, чытальня, бібліятэка. Тут партыйныя школы, семінары кіраўнікоў палітзаняткаў, гурткі і групы па вывучэнню марксізма-ленінізма, гісторыі партыі, семінары па падрыхтоўцы па цыклу гісторыі грамадзянскай вайны і аб XX гадавіне РСЧА і Ваенна-Марскога Флота, кансультацыі па соцыяльна-эканамічных пытаннях. Бібліятэка забяспечвае шматлікага чытача — байца і камандзіра літаратурай.

Кожныя 50 мінут званок паведамляе аб пачатку і канцы заняткаў. Карыдоры ў перапынках агалашаюцца крокамі, говарам, слухачы абменьваюцца думкамі, наскора кураць. І як толькі званок, усе па-дзелавому спяшаюцца ў класы.

У більярдных у гэтыя гадзіны—час дзелавы — наведвальнік рэдкі. Гасцінныя і залы другога паверха, прызначаныя вечарам для адпачынку, у дзённыя гадзіны таксама не пустуюць — тут музыканты ДЧА развучваюць свае партыі, рэпетыруюцца, сыгрываюцца. Дзеці камандзіраў — будучыя музыканты—прыходзяць сюды днём паўтарыць урок на раялі. У канцэртнай зале рэпетыруецца ансамбль ДЧА.

Спартыўная зала і басейн таксама з 9 гадзін пачынаюць уключаць у сябе групы байцоў, камандзіраў і жонак начсастава. Трэніруюцца да перамагання норм вышэйшай фізічнай падрыхтоўкі. Многія камандзіры прыходзяць сюды на заняткі ў 7 г. раніцы.

У 4 гадзіны дня канец заняткаў. Паспешна і па-дзелавому пакідаюць камандзіры сцены ДЧА, спяшаюцца абедаць, у часці. Заўтра іх зменіць другая група камандзіраў, а яны таксама прыдуць сюды праз дзень-два для прадаўжэння заняткаў.

Беспераынна працуе рэстаран, у перарывах тут можна перакусіць, выпіць чаю, выкурыць папіросу, а затым зноў прадаўжаць работу.

У 6 г. вечара дом загараецца святлом электрычнасці. Шоры-плафоны загараюцца ля фасада. Асвятляецца блескам нарадны вестыбюль. Медзь лесвічных пераплётаў гарыць жарам. У гасцінных загараюцца блакітныя, ружовыя, сінія агні. Яркім полымем ўспыхваюць люстры залаў. Напаўняецца шумам рэстаран, залы, файэ, більярдныя — мяккая бархатная мэбля, залы, гасцінныя і файэ вабяць к адпачынку.

К пад'езду падсяпваюць машыны. Ідуць камандзіры, байцы. Галоўны ўваход штомінутна раскрывае шырокія дзверы, прымае ў сябе зноў людзей, але куды больш, чым раніцою.

Але вечарам ідуць адпачываць толькі тыя, хто свабодны. Большасць падымаецца на трэці і чацверты паверхі. Прадаўжаецца тое-ж, што і раніцой, вучоба, але яшчэ ў большых маштабах. Зараз куды больш, чым раніцой. Для жонак начкамсастава працуюць гурткі мастацкай вышыўкі, ручной работы, машынапісі і т. д.

К 7 г. вечара прыбывае больш і больш. Па другому і часткова трэцяму паверху чутна музыка, спевы і мяккае выплясванне. Гэта разгарнула работу мастацкая чырвонаармейская самадзейнасць. Хор, плясавыя калектывы і групы, клас выканаўцаў сольнага спявання, эстрадная група, дзіцячыя самадзейныя калектывы.

У гэты-ж час у вялікіх залах і лекторыях—грамадска-палітычныя даклады, лекцыі на папулярна-навуковыя тэмы, даклады па цікавых апошніх падзеях у палітычным жыцці краіны, свету і навінах навукі і тэхнікі.

Канцэрт або кінофільм увенчвае канец дня ў Доме Чырвонай Арміі.

Па выходных днях рабочы дзень ДЧА некалькі інакшы. Больш музыкі, музыка, прадназначаная для забаў камандзіра. Потым прагляд мастацкай самадзейнай праграмы. Культурная раніца выходнага дня камандзіра і байца, раніца комсамольскага актыва, дзіцячы раніцнік з цікавым дакладам і забаўнай часткай знайшлі тут за апошні час сістэматычнае прымяненне. А па вечарах — канцэрты са змястоўнай мастацкай праграмай і сярод гэтых праграм нямала канцэртаў чырвонаармейскай мастацкай творчасці.

У выходны дзень па-баявому працуе аддзел агітацыі і прапаганды — дакладчыкі па часцях атрымліваюць тут пуцёўкі і накіраванні. Працуе кансультацыя, парткабінет. У мяккім святле чытальні шалясцяць свежыя газеты і журналы. Узмоцнены попыт літаратуры па абанементнай выдачы.

У більярднай заняты ўсе сталы. Можна і патанцаваць.

Узмоцнена працуюць, карыстаючыся днём адпачынку і рыхтуючыся да XX гадавіны Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота, самадзейныя калектывы. Кіраўнікі гурткоў самадзейнасці падраздзяленняў знаёмяцца з навінамі мастацкага рэпертуара. І тут-жа яго атрымліваюць на рукі.

У выходныя дні экскурсіі працоўных горада Менска. Прыходзяць знаёміцца з домам культуры Чырвонай Арміі.

У фізкультурным камбінаце ўзмоцненая вучоба, ігры, практыкаванні.

Часамі ў Дом Чырвонай Арміі прыходзяць госці — стаханаўцы прадпрыемстваў, партыйны актыў, комсамольцы, працоўныя. Прыходзяць удзельнікі мастацкай самадзейнасці фабрык і заводаў, паказваюць сваё мастацтва. Іх камандзіры, байцы, баявыя падругі камандзіраў цёпла сустракаюць і праводзяць па-таварыску з імі свой адпачынак.

Між 12 і 1 гадзінай ночы пастунова гаснуць агні, дом пусцее. Поўзмрок, з водблескам рэдкіх з акон агнёў, ахутвае дом.

Заўтра ў 9 гадзін — пачатак новага, культурнага у працы, вучобе і вячэрнім адпачынку дня.

В. Г.

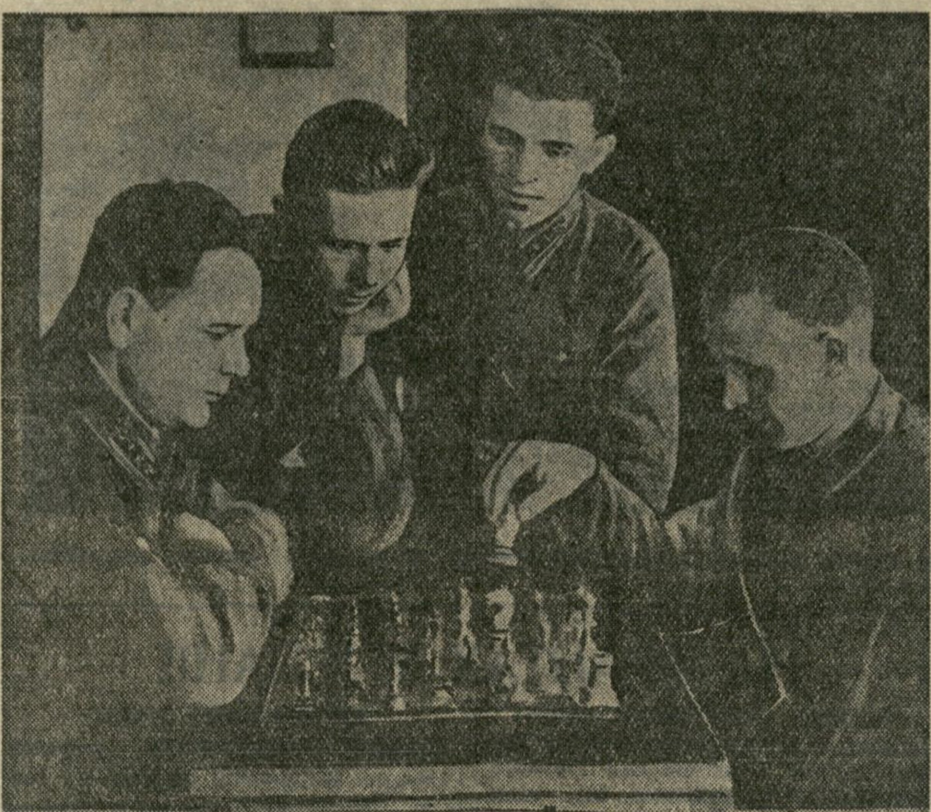

У часе адпачынку. Начальнік школы Н-скай часці тав. С. П. Азараў гуляе ў шахматы з курсантам школы т. Зіміным. Побач стаяць: выдатнік вучобы тт. Саздацелеў і лейтэнант тав. Перэльман. Фото Я. Салавейчыка.

У ВЫХОДНЫ ДЗЕНЬ

Раніцою, як звычайна, у інтэрнаце раздаецца голас днявальнага: «Падымайся!». Але сёння гэты голас раздаецца не ў 6, а ў 7 гадзін раніцы.

Выходны дзень!

Пасля ўпартай вучобы чырвонаармеец-курсант можа адпачыць. Падымаючыся з ложка, курсанты з прывычнай акуратнасцю прыводзяць у парадак свае туалеты і ложкі. Іх акуратнасці могуць пазайздросціць многія з мужчын і нават з жанчын. Праз гадзіну пасля пад'ёму курсанты стройнай калонай ідуць на снеданне. Раніцшні вецярок бадзёрыць цела, хочацца спяваць. Гучыць высокі тэнар запявалы.

«Кипучая, могучая,
Никем непобедимая,
Страна моя, Москва моя,
Ты самая любимая...» —

дружна падхапляецца ўсёй калонай і словы песні далёка разносяцца рэхам па лесе.

Сталовая сустракае чыстатой і свежасцю абрусаў, і смачнай, тлустай стравай. Пасля звароту са сталовай кожны плануе час па-свойму.

Вось частка курсантаў накіроўваецца ў горад. Боты пачышчаны да бляску, свежыя каўнерыкі падкрэсліваюць загар шыі, пахне адэкалонам. Ідуць фатаграфавацца, а ў думках: «Даўно яна просіць прыслаць картачку». У кніжным магазіне спяшаюцца купіць літаратуру.

На двары раздаецца голас малодшага камандзіра Пухмякова: «Хто будзе здаваць нормы на лыжах? Запісвайцеся ў мяне». І на гэты заклік адклікаецца многа прэтэндэнтаў, жадаючых здаць нормы на значок ГПА. Чуваць і голас днявальнага: «Збірайцеся ў ленкуток слухаць лекцыю!». Праз некаторы час з захапленнем слухаюць курсанта Мітрашына, добра падрыхтаваўшага лекцыю на тэму: «Развіццё чалавечага грамадства і старажытная культура».

Так незаўважна праходзіць час да абеда. Лектар закончыў чытанне лекцыі. Вярнуліся з горада. Ідуць, злёгку стаміўшыся, але вясёлыя і ажыўленыя лыжнікі, сустракаемыя пытаннямі: «Ну, як, усе здалі?», на якія з гордасцю адказваюць: «Усе!».

Прайшоў абед. Падмацаваўшыся, курсанты ідуць адпачываць. А тут і пошта прыходзіць. Газеты і пісьмы разбіраюцца нарасхват. Наступае глыбокая цішыня, усе захапляюцца чытаннем. Пакрыху пачынае зноў напаўняцца ленкуток. Ля карт Іспаніі і Кітая з намечанымі лініямі франтоў група курсантаў абмяркоўвае апошнія поспехі рэспубліканскіх і кітайскіх войск.

На дыванах у цікавых позах размясціліся аматары чытання. Яны чытаюць Шэкспіра, Эміль Золя, Пушкіна, Шолахава, кнігу «На востоке» Паўленка і многія іншыя. Бібліятэка ледзь спраўляецца з узрастаючымі патрабаваннямі чытачоў. Ля рэпрадуктара аматары спеваў і музыкі з асалодай слухаюць перадачу оперы «Кармен». А вось і шахматысты, акружаныя нязменнымі «балельшчыкамі», якія даюць парады ігракам, стараюцца разгадаць «хітрыя» замыслы свайго партнёра. Некаторыя проста адпачываюць. Усю гэту мірную абстаноўку парушае голас днявальнага: «Хто жадае ў кіно, можа ісці ў клуб». Большасць заканчвае ігру, чытанне і на-ходу пытае: «А якая карціна?». «На Далёкім Усходзе» — адказвае днявальны. «Трэба паглядзець». «Добрая карціна». Уваходзяць у клуб паглядзець добрую карціну. Кіно ў часці бывае вельмі часта.

З вялікім поспехам праходзяць вечары самадзейнасці, на якіх выступаюць уласныя спевакі, танцоры, акторы, комікі, музыканты, ды ці мала талентаў тоіць у сабе наша Чырвоная Армія!?

З клуба варочаюцца ўжо к адбою. Пара спаць, каб, адпачыўшы, са свежымі сіламі зноў узяцца за вучобу, за аваладанне ваеннымі ведамі.

Так праходзіць дзень адпачынку ў Чырвонай Арміі, насычаны вясёласцю, бадзёрасцю, культурнымі забавамі. Ніколі так не было ў царскай Расіі і ніколі гэтаму не быць у арміях капіталістычных краін.

Малодшы камандзір К. ГАРАЧКІН.

АРМІЯ ВЫСОКАЙ КУЛЬТУРЫ

Чырвоная Армія, з'яўляючыся першакласнай школай ваенна-палітычнага выхавання ў той-жа час выхоўвае байца і камандзіра ў культурных адносінах.

Байцы і камандзіры не толькі верны справе абароны народных заваяванняў краіны соцыялізма, але яны паказваюць узор высокай культурнасці ў росце творчых талентаў чырвонаармейскай мастацкай самадзейнасці.

Таленты і здольнасці ў галіне развіцця самадзейнасці літаральна растуць небывалымі тэмпамі, асабліва за апошнія годы.

Любоў да кнігі, цяга да ведаў, музычныя дараванні растуць з кожным днём. Чырвоная Армія прадастаўляе шырокае поле дзейнасці ў развіцці ўсіх відаў мастацкай самадзейнасці. Няма ні адной часці ў Чырвонай Арміі, дзе-б не было чырвонаармейскай мастацкай самадзейнасці, якая дапамагае ва ўмацаванні сілы Чырвонай Арміі, якая культурна арганізуе адпачынак байца і камандзіра.

У часці, дзе камісарам тав. Рыжак, асабліва шырока і разнастайна разгорнута чырвонаармейская мастацкая самадзейнасць.

Вось малодшы камандзір Гронін. Ён выдатнік баявой і палітычнай вучобы, за выдатныя паказчыкі ў вучобе занесен на дошку гонару часці. Тав. Гронін выдатны энтузіяст самадзейнасці, выдатны танкіст, узнагароджан за актыўную самадзейнасць камандаваннем Беларускай ваеннай акругі ганаровай граматай.

Вось баец тав. Рабушэнка. Ён добра паспявае ў баявой і палітычнай падрыхтоўцы. Тав. Рабушэнка ўласнымі рукамі зрабіў цымбалы, ён выконвае народныя беларускія песні і танцы—«Лявоніху», «Польку», беларускія песні і рад іншых песень. Тав. Рабушэнка не толькі іграе на цымбалах, ён саліст, ён скрыпач, яго талент захапляе другіх байцоў.

Да XX гадавіны Чырвонай Арміі ў часці рыхтуецца вялікая разнастайная праграма, актыўную ролю адыгрываюць жонкі камандзіраў тт. Грышына, Скорава, Іванова, Новікава. Іх актыўнасць выражаецца ў тым, што яны ўдзельнічаюць у жаночым хоры, выконваюць асобныя нумары, набылі касцюмы для выканання украінскіх, рускіх і беларускіх танцаў.

Велізарнай папулярнасцю ў нас карыстаюцца песні: «Калі заўтра вайна», тэкст Лебедзева-Кумача, муз. бр. Покрас, «Песня аб Варашылаве», муз. Сабо, «Ад краю і да краю», муз. Дзяржынскага, «Конармейская», муз. бр. Покрас, «З-за лесу», муз. А. Александрава, «Гібель Чапаева», муз. Васільева-Буглая. Выкананне песень праходзіць у выглядзе літаратурна-музычных мантажаў. Зараз ўзмоцнена рыхтуецца ансамбль баявой частушкі і пляскі ў колькасці 40 чал. Песні ўзяты з часоў грамадзянскай вайны і сапраўднасці нашых дзён.

Спевы з пляскай «Яблачка» выканае калектыў байцоў і жонак камандзіраў. Струнны аркестр выканае народныя песні і танцы.

Вялікі размах атрымала і мастацкае чытанне. У нас ставяцца вадэвілі А. П. Чэхава «Предложение» і «Медведь». Баец тав. Мартыянаў прачытае верш «Два парады» В. Гусева.

Самае выдатнае ў разгортванні чырвонаармейскай самадзейнасці ў часці, дзе камісарам тав. Рыжак, складаецца ў тым, што яна мае масавы характар, няма ні аднаго падраздзялення ў часці, якое-б не ўдзельнічала ў самадзейнасці. Кіраўнік мастацкай самадзейнасці тав. Оўштэйн М. Л. пры актыўнай сталай дапамозе камісара часці тав. Рыжака і начальніка клуба тав. Новікава здолелі дабіцца такога небывалага размаху самадзейнасці.

Самадзейнасць у часці носіць планавы і штодзённы характар. На мінулых асенніх манеўрах БВА ў 1937 г. часць атрымала ад наркома таварыша Варашылава добрую ацэнку, а кіраўнік тав. Оўштэйн атрымаў ганаровую грамату ад камандавання БВА.

Так байцы і камандзіры роднай Чырвонай Арміі паказваюць свае таленты, жывуць радасным і шчаслівым жыццём, як усе народы вялікага Совецкага Саюза.

Горда і радасна гучаць баявыя задорныя чырвонаармейскія песні, сімвал дружбы і магутнасці краіны вызваленага народа.

Старшы лейтэнант Л. АЗАРАЎ.

ШТО МЫ ЧЫТАЕМ

Вечар. Закончыліся заняткі. У інтэрнатах заззялі электрычныя лямпачкі. Усё ажыло. Адны байцы чытаюць свежыя газеты, мастацкую літаратуру, другія рыхтуюцца да самадзейных выступленняў, трэція займаюцца сваімі асабістымі справамі.

Асабліва вялікае ажыўленне ў бібліятэцы часці. Сюды накіроўваюцца байцы і камандзіры за мастацкай літаратурай.

Вось курсант тав. Герфанаў, прачытаўшы кнігу «Як гартавалася сталь» Н. Остроўскага, узяў для чытання «Народжаныя бурай». «Гэтыя творы, — заяўляе тав. Герфанаў, — нас, маладых чырвонаармейцаў, вельмі многаму вучаць і ярка адлюстроўваюць баявыя дзеянні нашай Чырвонай Арміі».

Выбраўшы патрэбныя творы, байцы і камандзіры накіроўваюцца ў ленкуткі, дзе чытаюць і абмяркоўваюць іх калектыўна. Малодшы камандзір-выдатнік тав. Дземідаў многія творы чытае байцам голасна, растлумачвае асобныя эпізоды. Тав. Дземідаў прачытаў даклады таварыша Сталіна, творы «Паднятая цаліна» Шолахава, «Герой нашага часу» Лермантава, «Народжаныя бурай» і іншыя мастацкія рэчы.

Чырвонаармеец тав. Аўчараў за апошні час таксама многа прачытаў літаратуры. Ён ведае такія творы, як «Ціхі Дон» Шолахава, «Капітанская дачка», «Дуброўскі»—Пушкіна, «Сарачынская ярмарка» Гогаля, «Чапаеў»—Фурманава і іншыя.

Пам. камандзіра ўзвода тав. Зубаў таксама вялікі аматар мастацкай літаратуры. На кожны прачытаны твор ён складае кароткія запісы і выкарыстоўвае гэта ў сваёй рабоце па прапагандзе сярод байцоў.

У чырвонаармейцаў асаблівым поспехам карыстаюцца творы «Чапаеў», «Сталін» Анры Барбюса, «Пётр первы», «Паднятая цаліна» і рад іншых. Няма ні аднаго байца, камандзіра, які-б не чытаў мастацкай літаратуры. Усе імкнуцца як мага больш прачытаць і пашырыць свой кругазор.

Для гэтага ёсць у нашай часці ўсе ўмовы.

Чырвонаармеец А. КІРЫЛАЎ.

Легендарная конніца рэвалюцыі

У гераічнай эпапеі грамадзянскай вайны адна з рашаючых роляй належала чырвонай конніцы. Яна ўпісала цудоўныя, незабыўныя старонкі ў гісторыю разгрому контррэволюцыі і вызвалення маладой совецкай рэспублікі ад шматлікіх полчышчаў замежных інтэрвентаў і белых генералаў.

Першая Конная армія! Неўвядальнай славай пакрыта імя гэтай доблеснай арміі пролетарскай рэволюцыі. Ніколі свабодныя і шчаслівыя народы СССР не забудуць яе велізарных гістарычных заслуг перад нашай соцыялістычнай радзімай.

Зіма 1918 года. Совецкая рэспубліка з усіх бакоў акружана ворагамі. Пад кіраўніцтвам геніяльных стратэгаў соцыялізма Леніна і Сталіна рабочы клас і працоўнае сялянства мабілізоўваюць усе сілы на абарону вялікіх заваяванняў Кастрычніка, на выратаванне рэволюцыі.

Таварыш Сталін, па даручэнню Леніна, узначальвае барацьбу з белымі арміямі на Паўднёвым фронце, кіруе абаронай Царыцына. Тут, у агні баёў, нараджаюцца першыя конныя атрады рэволюцыі. У канцы 1918 года таварышы Сталін і Варашылаў фарміруюць ля Царыцына кавалерыйскую дывізію, а ў чэрвені 1919 года, тут-жа ля Царыцына, ствараюць першы конны корпус.

З таго часу ворагі совецкай рэспублікі пачалі моцна адчуваць на сваёй спіне сілу чырвонай конніцы. Пад Царыцынам конны корпус Варашылава і Будзённага наносіць адчувальныя ўдары карпусам белых генералаў Мамантава, Пакроўскага, Улагая і Шапілава. 24 кастрычніка 1919 года першы конны корпус, разграміўшы карпусы Мамантава і Шкуро, вызваліў ад белых гор. Варонеж.

Вялікую дапамогу ў барацьбе за аваладанне Варонежам аказалі конніцы тав. Будзённага чыгуначныя рабочыя і атрады комуністаў пад кіраўніцтвам тав. Л. М. Кагановіча, які быў тады старшынёй Варонежскага губрэўкома.

На станцыі Касторная, дзе ўмацаваліся контррэволюцыйныя часці пасля іх адступлення ад Варонежа і Орла, адбываецца найжарсцейшы чатырохдзённы бой. Праціўнік напружвае ўсе сілы, каб утрымаць гэты важны стратэгічны пункт, але пад рашучым націскам Чырвонай Арміі ён прымушан быў адступіць. 15 лістапада Касторная была ўзята чырвонымі войскамі. Белыя адступілі на поўдзень.

Гераічныя перамогі першых атрадаў чырвонай кавалерыі паказалі, якую вялікую ролю павінна адыграць яна ў канчатковым разгроме праціўніка. У дні гарачых баёў пад Варонежам і ля Касторнай саспэла сталінскае рашэнне стварыць конную армію. Але гэта жыццёва неабходнае мерапрыемства сустрэла актыўнае супраціўленне з боку подлага здрадніка рэволюцыі Троцкага. Ён усяляк тармазіў стварэнне коннай арміі, іранічна называў яе «ненадзейнай сялянскай конніцай».

Наперакор Троцкаму конная армія была створана. 19 лістапада 1919 года быў выдан сталінскі загад па Паўднёваму фронту аб арганізацыі Першай коннай арміі.

6 снежня 1919 г. таварыш Сталін прыбыў у раён дзеянняў Коннай арміі ў сяло Вялікая Міхайлаўка. Таварыш Сталін у часе прабывання ў Коннай арміі асабіста дапамагаў арганізаваць штаб, палітаддзелы, лазарэты, снабжэнне і інш. Ад яго ўвагі не ўскальзалі нават самыя дробныя пытанні.

Выязджаючы ў часці, таварыш Сталін гутарыў з байцамі, выступаў на мітынгах, натхняючы байцоў на гераічныя подвігі ў рашучай схватцы працы з капіталам.

Прыезд таварыша Сталіна канчаткова завяршыў арганізацыю Першай коннай.

«Гэта быў першы вопыт звядзення кавалерыйскіх дывізій у такое буйнае злучэнне, як армія. Таварыш Сталін бачыў магутнасць конных мас у грамадзянскай вайне. Ён канкрэтна разумеў іх велізарнае значэнне для сакрушальнага манеўра». (Варашылаў).

Пасля аваладання Растовам 1-я Конная армія прадаўжала граміць рэшткі белай арміі.

У красавіку 1920 года пачаўся 3-ці паход Антанты. Панская Польшча напала на нашу радзіму і захапіла Кіеў. Для адбіцця нападу белапалякаў ЦК нашай партыі ставіць на чале Паўднёва-заходняга фронта таварыша Сталіна. Па яго распараджэнню 1-я Конная перакідваецца з Паўночнага Каўказа на польскі фронт. Гэты вядомы тысячакіламетравы паход закончыўся да 25 мая. На сваім шляху 1-я Конная, разграміўшы кулацкія банды Махно, Цюцюніка і інш. контррэволюцыянераў, прыбыла на польскі фронт у поўнай баявой гатоўнасці.

1-я Конная з'явілася асноўнай і рашаючай сілай Паўднёва-заходняга фронта. Яе галоўнай задачай было — разгром Кіеўскай групы праціўніка.

Прарваўшы белапольскі фронт, 1-я Конная вышла ў тыл праціўніка ў раёне Жытоміра, Бердзічава. 3-я польская армія была разгромлена і страціла больш паловы свайго састава, астатнія польскія арміі пачалі паспешна адступаць. У нашы рукі трапіла шмат палонных і багатыя трафеі.

Таварыш Сталін так ацэньваў дзеянні конніцы:

«Не падлягае сумненню, што прарыў нашай конніцы ў раёне Жытоміра адыграў рашаючую ролю ў пераменe на фронце...

...Прарыў збіў у палякаў спесь, падарваў у іх веру ў свае сілы, расхістаў стойкасць духу».

Пасля жытомірскага прарыву чырвоная конніца, пад кіраўніцтвам таварышаў К. Е. Варашылава і С. М. Будзённага, дайшла да Львова — цэнтра Усходняй Галіцыі. У часе гэтага рэйда Конармія паспяхова граміла войскі белых паноў і гнала іх на Захад. І толькі ў рэзультаце здрадніцкага трацкісцкага кіраўніцтва ў Рэўваенсовеце Рэспублікі наступленне Коннай арміі на Львоў было спынена.

Пасля перамір'я з Польшчай 1-я Конная армія перакідваецца на врангелеўскі фронт. Тут, па плану камандуючага Паўднёвым фронтам тав. М. В. Фрунзе, 1-я Конная армія прымала ўдзел у разгроме апошняга аплота контррэволюцыі на поўдні Расіі. Прарваўшыся ў тыл белым, яна, разам з іншымі часцямі фронта, праследавала войскі барона Врангеля і гнала іх да мора. У лістападзе 1920 года конармейцы ўварваліся ў Севастопаль, захапіўшы багатыя трафеі.

Створаная па ініцыятыве таварыша Сталіна, кіруемая легендарнымі пролетарскімі палкаводцамі Варашылавым і Будзённым, Першая конная стала грознай сілай, разбіваўшай ушчэнт адну за другой узброеныя Антантай арміі белых генералаў.

Перад гэтай сілай дрыжэлі непрыяцельскія калоны, рассыпаліся ўпрах дывізіі і карпусы белых. Самі словы «Першая Конная», «конніца Будзённага» прыводзілі ў панічны жах салдат і афіцэраў контррэволюцыйных армій. Вось як успамінае аб гэтых днях польскі палкоўнік Арцішэўскі ў сваёй кнізе «Острог—Дубно—Броды»:

«Ніхто не прадбачыў, што конніца можа атрымаць такі бліскучы поспех у барацьбе з узброенай па-сучаснаму пяхотай... Дзе-б яе часці ні ўступалі ў бой, яны мелі поспех... Часці нашай 13-й пяхотнай дывізіі, 3-й пяхотнай дывізіі, 5-й пяхотнай дывізіі, кавалерыйскай брыгады генерала Савіцкага помнілі крывавыя баі з Будзённым...

Ужо самае прозвішча «Будзённы» для людзей, слабых духам, было страшылішчам».

Яшчэ больш адкрыта пісаў аб гэтым страху непрыяцельскіх войск перад Коннай арміяй Пілсудскі:

«Паніка ўспыхвала ў мясцовасцях, размешчаных нават за сотні кіламетраў ад фронта, а часам нават у вышэйшых штабах... Новая зброя барацьбы, якой аказалася для нашых непадрыхтаваных для гэтага войск конніца Будзённага, станавілася якойсьці легендарнай, непераможнай сілай»... (З кнігі Пілсудскага «1920 год»).

Гэтыя вымушаныя прызнанні буйных ваенных спецыялістаў, заклятых ворагаў краіны соцыялізма, якім прыйшлося непасрэдна сутыкнуцца з Чырвонай Конніцай, з'яўляюцца красамоўнымі дакументамі аб яе выдатнейшых баявых аперацыях на франтах грамадзянскай вайны.

Польская шляхта надоўга запомніць конніцу Будзённага, граміўшую яе на ўсім шляху ад Кіева да Львова.

«Помнят псы атаманы,
Помнят польские паны
Конармейские наши клинки» —

спявае народ аб подвігах Першай коннай.

Белыя генералы паціскалі плячыма, здзіўляліся, як гэта маладая, мала абучаная чырвоная кавалерыя, пад камандаваннем «мужыцкіх генералаў» біла добра ўзброеныя, вымуштраваныя арміі белых і інтэрвентаў, якімі кіравалі старыя ваенныя спецыялісты.

Але ў тым і была сіла Чырвонай Конніцы, як і ўсёй Чырвонай Арміі, што яна—плоць ад плоці працоўнага народа, што яе адважныя байцы і камандзіры—сыны рабочых і сялян. Такая армія не магла не перамагаць, бо яна ведала, што змагаецца за свае кроўныя інтарэсы, за справу рабочых і сялян, за справу народа.

Сіла Першай Коннай заключалася ў тым, што яна заўсёды сустракала гарачае падтрыманне працоўных, якія ў асобе Чырвонай Конніцы бачылі сваіх пазбавіцеляў ад бандыцкіх армій белых.

Чырвоная Конніца — дзецішча большэвіцкай партыі, дзецішча вялікага і мудрага стратэга рэволюцыі таварыша Сталіна. Усе яе перамогі звязаны з імем Сталіна, з імем яго слаўнага баявога саратніка і друга Клімента Ефрэмавіча Варашылава, з імем легендарнага героя грамадзянскай вайны, камандарма Першай Коннай — Сямёна Міхайлавіча Будзённага, з імёнамі праслаўленых таленавітых палкаводцаў тт. Шчадэнка, Цімашэнка.

Тысячы лепшых сыноў народа загінулі смерцю храбрых, змагаючыся ў радах Першай Коннай з ворагамі соцыялізма. Яны, гэтыя героі гістарычных баёў, пралілі сваю кроў за совецкую ўладу, за соцыялізм, за шчасце ўсяго чалавецтва.

24 лютага 1935 года, у дзень 15-й гадавіны Першай Коннай арміі, таварыш Сталін пісаў у сваім прывітанні конармейцам:

«...Гісторыя грамадзянскай вайны ўпрыгожана вашымі слаўнымі перамогамі, таварышы конармейцы! Ваша храбрасць і адвага служаць прыкладам для нашай моладзі.

Будзем спадзявацца, што вострыя саблі і меткія кулі Чырвонай Конніцы, калі гэтага патрэбуе абстаноўка, такжа добра паслужаць справе абароны нашай вялікай радзімы, як служылі яны ў нядаўнім мінулым».

Так, баявыя традыцыі Першай Коннай жывуць і мацнеюць у часцях нашай слаўнай Чырвонай Кавалерыі. З кожным днём расце яе магутнасць, яе тэхнічная аснашчонасць, растуць баявыя веды і якасці яе байцоў і камандзіраў.

У гераічныя годы грамадзянскай вайны Чырвоная Конніца разбіла ўшчэнт белыя арміі. Цяпер Чырвоная Кавалерыя здольна біць ворага з удзесяцяронай сілай. І па першаму закліку партыі і вялікага Сталіна, па першаму заклікy свайго любімага наркома Клімента Ефрэмавіча Варашылава, яна будзе граміць і знішчаць ворага на той тэрыторыі, адкуль ён пасмее пачаць сваё наступленне на свяшчэнныя граніцы Совецкага Саюза.

«Если в край наш спокойный
Хлынут новые войны
Проливным пулеметным дождем —
По дорогам знакомым
За любимым наркомом
Мы коней боевых поведем!»

З. ТАРАСАЎ, Г. САМУЙЛАЎ.

АМЕРЫКАНСКАЯ ГРАМАДСКАСЦЬ У ЗАХАПЛЕННІ АД ПОДВІГУ СОВЕЦКІХ ПАЛЯРНІКАЎ

НЬЮ-ЁРК, 20 лютага. (БЕЛТА). Сотні радыёстанцый Паўночнай і Паўднёвай Амерыкі з маланкавай быстратой разнеслі паведамленне аб паспяховым сканчэнні герайчнай экспедыцыі папанінцаў. Гэта паведамленне выклікала найглыбейшае задаволенне і захапленне ў амерыканскага насельніцтва, якое з самага пачатку экспедыцыі да добрага завяршэння яе з выключнай увагай сачыла за перасоўваннем крыгі папанінцаў. На працягу апошніх дзён газеты і радыё штодзенна паведамлялі амерыканскае насельніцтва аб месцазнаходжанні лагера Папаніна і ходзе работ па зняццю з крыгі герайчнай чацвёркі.

Газета «Геральд трыбюн» заяўляе, што экспедыцыя Папаніна была самай працяглай і, бадай, самай рызыкоўнай з усіх экспедыцый на Паўночны полюс.

Газета «Нью-Ёрк таймс» піша: «Пакарэнне Арктыкі Совецкім Саюзам праводзілася арганізавана і з такой упэўненасцю, з якой праводзіцца любое навуковае мерапрыемства ў СССР».

Газета «Сайенс сервіс» заяўляе: «Чатыры совецкія вучоныя пакінулі плывучую крыгу і накіроўваюцца ў Маскву. Яны пакінулі ззаду арктычныя ночы, арктычныя штормы, пагражаўшыя штомінутна іх лагеру. Наперадзе — цёплая, дружная, захапляючая сустрэча совецкіх людзей і ўвага навуковага свету ўсяго зямнага шара.

АДСТАЎКА ІДЭНА

ЛОНДАН, 20 лютага. (БЕЛТА). Па паведамленню агенцтва Рэйтэр, англійскі міністр замежных спраў Ідэн выйшаў у адстаўку. Адстаўцы папярэдзілі рэзкія рознагалоссі паміж Ідэнам і прэм'ерам Чэмберленам на сёнешнім пасяджэнні англійскага кабінета пры абмеркаванні пытання аб англа-італьянскіх перагаворах.

Члены кабінета, па паведамленню агенцтва, апасаючыся, што адстаўка Ідэна можа прывесці да сур'ёзнага палітычнага крызіса, прабавалі знайсці прымірэнне з пунктам гледжання міністра замежных спраў, які настойваў на атрыманні ад Італіі да пачатку перагавораў раду гарантый. Гэты пункт гледжання, як указвае агенцтва, безумоўна раздзяляецца значнай часткай кансерватыўнай і апазіцыйных партый.

***

ЛОНДАН, 21 лютага. (БЕЛТА). Як паведамляе агенцтва Рэйтэр, афіцыяльна абвешчана, што выкананне абавязкаў міністра замежных спраў ўскладзена на лорда Галіфакса.

Афіцыяльнае назначэнне пераемніка Ідэна будзе пазней.

***

ЛОНДАН, 21 лютага. (БЕЛТА). Як паведамляе агенцтва Рэйтэр, італьянскі пасол у Лондане Грандзі сёння наведаў главу англійскага ўрада Невіля Чэмберлена па запрашэнню апошняга. Пры сустрэчы прысутнічалі лорд Галіфакс і памочнік намесніка міністра замежных спраў Кадаган.

У ФАШЫСЦКАЙ ПОЛЬШЧЫ

СВАРКІ У БУРЖУАЗНА-ПАМЕШЧЫЦКІМ ЛАГЕРЫ ПОЛЬШЧЫ

ВАРШАВА, 19 лютага. (БЕЛТА). Газета «Дзеннік віленскі» змясціла днямі артыкул, у якім пілсудчыкі угледзілі «знявагу» памяці маршала Пілсудскага. Пасля гэтага група афіцэраў-пілсудчыкаў уварвалася ў памяшканне рэдакцыі «Дзенніка віленскага» і пабіла аўтара артыкула і рэдактара газеты. Улады апячаталі рэдакцыю «Дзенніка віленскага» і арыштавалі пабітых журналістаў. Адначасова ўрадавыя газеты і арганізацыі адкрылі рэзкую кампанію супроць віленскіх нацыянал-дэмакратаў, якія, у сваю чаргу, адказалі арганізацыяй у Вільні дэманстрацыі ў знак салідарнасці з аўтарам артыкула.

Польскае тэлеграфнае агенцтва паведамляе аб далейшых рэпрэсіях урада супроць партыі нацыянал-дэмакратаў, у прыватнасці, аб заключэнні ў канцэнтрацыйны лагер трох віленскіх нацыянал-дэмакратаў, аб роспуску іх віленскай арганізацыі і аб арышце 30 эндэкаў у Лодзі. Цэнтральны орган эндэкаў (нацыянал-дэмакратаў) «Варшаўскі дзеннік народовы» канфіскаван. Урад паслаў у Вільна паліцэйскія падмацаванні «для аховы грамадскага супакою і безапаснасці».

ВЁСКА У ЦІСКАХ ГОЛАДУ

ВАРШАВА, 20 лютага. (БЕЛТА). Газета «Дзеннік віленскі» змясціла артыкул, у якім пішацца пра галоднае жыццё польскага сялянства:

«Нядаўна начальнік санітарнага аддзела польскай арміі генерал Руперт указаў на дрэннае становішча здароўя сялянскіх рэкрутаў, на распаўсюджанасць сярод іх туберкулёза і хіласці, у рэзультаце чаго 40 процантаў навабранцаў прыходзіцца аслабаняць ад воінскай павіннасці».

«Варшаўскі дзеннік народовы» ў карэспандэнцыі з Лукаўскага павета (Люблінскае ваяводства) паведамляе аб голадзе, пануючым сярод мясцовага насельніцтва. Па словах газеты, насельніцтва гэтага павета ўжо з восені мінулага года не мае ні хлеба, ні кармоў. З 57 сялянскіх дзяцей, якія наведваюць мясцовую школу, піша газета, 27 ядуць хлеб адзін раз у некалькі дзён, а 30 дзяцей заявілі, што яны будуць есці хлеб толькі пасля новага ўраджаю.

ПРАЦЭСЫ УДЗЕЛЬНІКАЎ СЯЛЯНСКАЙ ЗАБАСТОЎКІ

ВАРШАВА, 20 лютага. (БЕЛТА). У Польшчы прадаўжаюцца масавыя судовыя працэсы сялян — удзельнікаў жнівеньскай усеагульнай забастоўкі мінулага года. Па даных газеты «Дзеннік людовы», да гэтага часу судзіліся за ўдзел у гэтай забастоўцы 500 сялян, з якіх 400 прыгавораны да розных пакаранняў.

КРОС ІМЯ „ЮМАНІТЭ"

ПАРЫЖ, 20 лютага. (БЕЛТА). На 6-ты крос, арганізаваны органам компартыі «Юманітэ», сёння ў парку Ля Курнеў сабралася звыш 50 тысяч чалавек. Да пачатку выступленняў адбыўся мітынг, на якім выступілі тт. Кашэн і Жытон.

Вось першыя рэзультаты кроса: ў жаночым забегу на 2 кілометры першай прышла Васільева (СССР), другой Зайцава (СССР).

У мужчынскім забегу першым прышоў да фініша Знаменскі Серафім (СССР), другім — Знаменскі Георгій (СССР), трэцім — Іванькові (СССР).

Да ваенных дзеянняў у Іспаніі. На здымку: у паходным шпіталі рэспубліканскай арміі.

НА ФРАНТАХ У ІСПАНІІ

УСХОДНІ (АРАГОНСКІ) ФРОНТ

Іспанскае міністэрства абароны паведамляе, што 20 лютага пад Тэруэлем прадаўжаліся напружаныя баі. Рэспубліканцы, якія ўтрымлівалі Мансуэто (на паўночны ўсход ад Тэруэля), вымушаны былі адыйсці на свае другія лініі. Мяцежнікі не змаглі іх адтуль выбіць, не гледзячы на самыя ярасныя намаганні. На левым флангу рэспубліканцы таксама адыйшлі на другія лініі, якія ўпіраюцца ў даліну ракі Турыа (на поўдзень ад Тэруэля).

ЦЭНТРАЛЬНЫ ФРОНТ

Паводле паведамлення агенцтва Гавас, на мадрыдскім фронце — у сектары Карабанчэль — рэспубліканцы ўзарвалі 19 лютага контрміну, якая зрабіла велізарныя руйнаванні ў акопах і ўмацаваннях мяцежнікаў. Пазней рэспубліканскія дынамітчыкі ўзарвалі групу дамоў, размешчаных блізка ад ваеннага шпіталя, пасля чаго рэспубліканцы зараз-жа занялі ўсю гэту тэрыторыю.

ФАШЫСЦКІЯ ПРАВАКАЦЫІ ПРАВАЛЬВАЮЦЦА АДНА ЗА ДРУГОЙ

ЛОНДАН, 20 лютага. (БЕЛТА). Англійская газета «Сэндэй дыспетч» змясціла сёння побач дзве фатаграфіі: адну фатаграфію пахішчанага совецкага паверанага ў справах у Румыніі т. Буценка, атрыманую некалькі тыдняў назад з Бухарэста, а другую фатаграфію асобы, якая выдае сябе за Буценка, атрыманую з Рыма.

Эксперт-фатограф газеты «Сэндэй дыспетч» заявіў, што з параўнання гэтых двух фатаграфій відаць, што асобы, паказаныя на іх, рэзка адрозніваюцца адна ад другой.

***

ПРАГА, 20 лютага. (БЕЛТА). Сёння рад чэхаславацкіх газет, у прыватнасці, сацыял-дэмакратычная «Права ліду», публікуюць фатаграфіі тав. Буценка і белагвардзейца, выдаваемага італьянскімі фашыстамі за Буценка. Гэтыя фатаграфіі, якія яўна адрозніваюцца адна ад другой, відавочна выкрываюць фашысцкую афёру.

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ Ў КІТАІ

У ПАЎНОЧНЫМ КІТАІ

ХАНЬКОУ, 20 лютага. (БЕЛТА). Цэнтр ваенных дзеянняў японцы пераносяць у паўночную частку правінцыі Хэнань на фронт Бэйпін-Ханькоускай чыгункі. Японскія войскі захапілі буйную чыгуначную станцыю Сіньсян і прасоўваюцца на захад. 18 лютага японцы ўзялі Хуцзя (на паўднёвы захад ад Сіньсяна). На правым флангу японскія перадавыя часці занялі Фынцю (на ўсход ад чыгункі) і дасягнулі паўночнага берага ракі Хуанхэ, дзе іх сустрэлі кітайскія войскі. На цэнтральным участку фронта японскія часці дайшлі да станцыі Юаньцунь. Тут адбываюцца буйныя баі.

У ЦЭНТРАЛЬНЫМ КІТАІ

ХАНЬКОУ, 20 лютага. (БЕЛТА). Пацвярджаюцца весткі аб тым, што кітайская авіяцыя 19 лютага затапіла на Янцзы японскі ваенны карабель водазмяшчэннем у 3 тыс. тон. За ўвесь час вайны патоплена больш 20 японскіх ваенных караблёў.

Вечарам 19 лютага атрад кітайскіх самалётаў бамбардыраваў японскія часці, якія высаджваліся ў раёне Усун (у Шанхаі).

ПРЭМІРАВАННЕ ЎДЗЕЛЬНІКАЎ ЛЫЖНАГА ПЕРАХОДУ ВІЦЕБСК—МЕНСК

20 лютага каманда студэнтаў — удзельнікаў лыжнага пераходу Віцебск—Менск сустрэлася ў стралковых і лыжных спаборніцтвах са студэнтамі Менскага педагагічнага інстытута. Як па лыжах, так і па стральбе першынства занялі студэнты Віцебскага педагагічнага інстытута. Увечары ў актавай зале Галоўнага корпуса Універсітэцкага гарадка адбыўся ўрачысты вечар сустрэчы студэнтаў і фізкультурнага актыва Менска з віцебскай камандай.

Загадам наркома асветы БССР усе 11 удзельнікаў лыжнага пераходу Віцебск—Менск узнагароджаны імяннымі гадзіннікамі. Беларускі камітэт фізкультуры і спорта ўзнагародзіў фізкультурнікаў нагруднымі жэтонамі. Каманда прэміравана таксама трыма дробнакалібравымі вінтоўкамі і 3 тыс. патронаў.

НАПЯРЭДАДНІ XX ГАДАВІНЫ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ І ВАЕННА-МАРСКОГА ФЛОТА

ДАКЛАДЫ І ГУТАРКІ

Партыйная арганізацыя Н-скай часці Менскага гарнізона (камісар часці тав. Грыгор'еў) аказвае бліжэйшым калгасам актыўную дапамогу ў падрыхтоўцы да XX гадавіны Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота.

Партыйнае бюро часці арганізавала агітацыйны калектыў, у які ўваходзяць 82 камандзіры, палітработнікі і байцы, якія штодзенна праводзяць сярод калгаснікаў даклады, лекцыі і гутаркі на абаронныя тэмы. У калгасах «Беларусь», імя ДПУ і інш. праведзена ўжо больш 20 дакладаў і гутарак на тэму «20 год Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота».

Асабліва актыўна праводзяць агітацыйна-масавую работу ў калгасах і ў самой часці лейтэнант т. Падарожны, палітрук т. Валахновіч і комсамольцы тт. Аулаў, Захарэнка і Сухавей.

І. СІДАРАЎ.

ВЫСТАЎКА КАРЦІН МАСТАКОЎ-ЧЫРВОНААРМЕЙЦАЎ

У часці, якой камандуе маёр т. Альенеў, адкрылася выстаўка карцін мастакоў-чырвонаармейцаў і камандзіраў, прысвечаная 20-годдзю Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота. Карціны ў большасці сваёй адлюстроўваюць жыццё і вучобу Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі. Вялікую ўвагу заслугоўваюць работы чырвонаармейца т. Шчанкова — «На граніцы» і «На прывале»; малодшага камандзіра т. Кудашова — «Танкі ў лесе» і лейтэнанта т. Гудкоўскага — «Разведка населенага пункта».

Л. КАВАЛЕНКА.

ВЫПУСК МАЛОДШЫХ ЛЕЙТЭНАНТАЎ

У часці, якой камандуе маёр тав. Бондараў, адбыўся выпуск малодшых лейтэнантаў-сувязістаў. Сярод іх — выдатнікі баявой і палітычнай падрыхтоўкі тт. Валошын, Власаў, Шпілеў, Магер і інш.

На ўрачыстым вечары ад імя выпускнікоў выступілі тт. Дудзьянаў і Магер. Яны запэўнялі партыю і ўрад, што маладыя камандзіры аддадуць усе свае сілы справе далейшага ўмацавання магутнасці Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі.

ТРУХАНАЎ.

АБАРОННАЯ РАБОТА Ў КАЛГАСЕ

Калгаснікі сельгасарцелі «Чырвоная Бярэзіна», Бабруйскага раёна, актыўна рыхтуюцца да XX гадавіны Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота.

Кожны вечар у ваенных кутках, якія абсталяваны ў кожнай брыгадзе, калгаснікі вывучаюць вайсковую справу. Тут праводзяцца заняткі гурткоў па праціпаветранай і хімічнай абароне, варашылаўскіх стралкоў, санітарнай абароны. У другой брыгадзе ў стралковым гуртку займаюцца 52 калгаснікі. Гуртком кіруе калгаснік Нікіфар Кудзінаў. Лепшымі стралкамі з'яўляюцца Янка Урбановіч, Васіль Парахневіч і інш. У калгасе ёсць два ціры па 50 метраў кожны.

Асабліва актыўна праходзяць заняткі ў гуртку ППХА, які арганізаван для даярак малочна-таварнай фермы. Даяркі Праскоўя Бацуня, Ефрасіння Чарнецкая і іншыя рыхтуюцца да здачы норм на атрыманне значка ППХА.

Большасць калгаснікаў набылі сабе праціваґазы.

Уся абаронная работа ў калгасе праводзіцца асоавіяхімаўскай арганізацыяй, якая налічвае ў сваіх радах 90 калгаснікаў.

СУСТРЭЧА СТАХАНАЎЦАЎ З УДЗЕЛЬНІКАМІ ГРАМАДЗЯНСКАЙ ВАЙНЫ

ГОМЕЛЬ. (Кар. «Звязды»). У доме партасветы адбылася сустрэча стаханаўцаў прадпрыемстваў горада з удзельнікамі грамадзянскай вайны. Пасля даклада аб XX гадавіне Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота выступілі з успамінамі ўдзельнікі грамадзянскай вайны — палкавы камісар тав. Нікіцін, тт. Гарбуноў і Хорун.

Тав. Нікіцін расказаў стаханаўцам асобныя эпізоды герайчнай барацьбы Чырвонай Арміі на франтах грамадзянскай вайны. З вялікай цікавасцю прысутныя слухалі яго ўспаміны аб подвігах легендарнага героя Чапаева.

ОПЕРА „ЗАПАРОЖАЦ ЗА ДУНАЕМ" У ПАСТАНОЎЦЫ САМАДЗЕЙНАГА КАЛЕКТЫВА

20 лютага ў памяшканні Яўрэйскага дзяржаўнага тэатра БССР адбыўся прагляд оперы «Запарожац за Дунаем» у выкананні калектыва мастацкай самадзейнасці студэнтаў і навуковых работнікаў Горацкага сельскагаспадарчага інстытута. У пастаноўцы прымалі ўдзел 116 чалавек, у тым ліку хор з 62 чалавек, балет — 25 чалавек, аркестр — 22 чалавекі.

Вельмі ўдала выканалі ролі Івана — кіраўнік калектыва тав. Рыкала, Адаркі — лабарантка геалагічнай лабараторыі інстытута тав. Блінчэўская, Аксаны — жонка навуковага работніка тав. Шапіра, Андрэя — дацэнт тав. Макаро.

Пастаноўку глядзелі прадстаўнікі партыйных, совецкіх, прафсаюзных арганізацый і стаханаўцы прадпрыемстваў горада.

11.200 ТЫСЯЧ ШКЛЯНАК

Шклозаводы імя Дзяржынскага ў Барысаве і «Кастрычнік» у Асіпавіцкім раёне пашыраюць вытворчасць чайных шклянак. У бягучым годзе будзе выпушчана 11.200 тысяч шклянак — на 25 проц. больш у параўнанні з мінулым годам. На шклозаводзе імя Дзяржынскага ўстаноўлена 10 новых машынак для нанясення раздзелак на шклянкі. Гэта дасць магчымасць значна павялічыць выпуск шклянак з мастацкім афармленнем — раздзелкай алмазам, нумарным шліфам і т. д.

ХРОНІКА

СНК СССР зацвердзіў тав. **Волкава** В. Е. намеснікам народнага камісара земляробства СССР. (БЕЛТА).

***

СНК Саюза ССР зацвердзіў тав. **Шашкова** З. А. намеснікам народнага камісара воднага транспарта.

***

У сувязі з 20-годдзем РСЧА СНК Саюза ССР прысвоіў тав. Федзько І. Ф. ваеннае званне камандарма 1-га ранга.

АД РЭДАКЦЫІ

10 верасня 1937 г. у «Звяздзе» быў змешчан артыкул пад загалоўкам «Нічога не змянілася». Праведзеным партарганізацыяй Дзяржплана БССР расследваннем абвінавачанні тав. Ермакова ў патуранні класава-варожым элементам, у паездцы яго ў Польшчу і ўдзел у вечарынках у настаўніцы Ш., звязанай з польскім шпіёнам, — не пацвердзіліся.

Намеснік адказнага рэдактара І. М. ОФЕНГЕЙМ.

Беларускі Дзяржаўны Драматычны тэатр
23 лютага Абан. № 123
ВОЧНАЯ СТАЎКА

Гукавы кінотэатр «Чырвоная зорка»
ВАЛАЧАЕЎСКІЯ ДНІ
Пачатак сеансаў у 5, 7, 9 і 11 г. веч.

Гукавы кінотэатр «Пролетарый»
ГРАНІЦА НА ЗАМКУ

Дзіцячы гукавы кінотэатр
ФЕДЗЬКА

Гукавы кінотэатр «Спартак»
ЧАПАЕЎ

Кінотэатр «Навіны дня»
1. Журналы №№ 1 і 2 «Саюзкінохронікі»,
2. «Побежденные пространства».

НАВУЧАЛЬНЫ КАМБІНАТ ФОТААДУКАЦЫІ САЮЗФОТО
праводзіць ПРЫЁМ
на завочныя курсы фатаграфіі
на аддзяленні:
фотарэпарцёраў, кіраўнікоў фотагурткоў і фотааматараў.
Кошт навучання — 100 рублёў.
Тэрмін навучання 1 год.
Праспект высылаецца па першаму патрабаванню.
АДРАС: Москва, ул. 25 Октября, дом. 4-а.

Згублена круглая пячатка калгаса Петрашэвічы, Старынкаўскага сельсовета, б. Дзяржынскага раёна. Лічыць несапраўднай.

У АДДЗЕЛ АБ'ЯЎ ЗВАНІЦЕ ПА ТЭЛ. 21-845

Гукавы кінотэатр «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ»
Ад 22 лютага
ГЛЯДЗІЦЕ І СЛУХАЙЦЕ
НОВЫ ГУКАВЫ МАСТАЦКІ ФІЛЬМ
НАВЕЛЫ аб ГЕРОЯХ-ЛЁТЧЫКАХ
вытворчасці Кіеўскай кіностудыі «Украінфільм» 1937 г.
...Ні адна мастацкая драма не выклікае ў глядачоў такога перажывання, як гэты просты кінофільм, у якім наглядна паказана, як утвораны быў гэты выключны подвіг двума совецкімі лётчыкамі.
(«Известия ЦИК СССР» 12 студзеня 1938 г.).

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ УНІВЕРСІТЭТ
АБВЯШЧАЕ
ДАДАТКОВЫ НАБОР У АСПІРАНТУРУ
на 1937-38 НАВУЧАЛЬНЫ ГОД
ПА НАСТУПНЫХ СПЕЦЫЯЛЬНАСЦЯХ:
1. ГІСТОРЫЯ НАРОДАЎ СССР;
2. ГІСТОРЫЯ НОВАГА ЧАСУ;
3. ГІСТОРЫЯ СЯРЭДНІХ ВЯКОЎ;
4. ДРЭЎНЯЯ ГІСТОРЫЯ;
5. МАТЭМАТЫКА;
6. ФІЗІКА;
7. ХІМІЯ НЕАРГАНІЧНАЯ;
8. ЭКАНОМГЕАГРАФІЯ;
9. ФІЗІЧНАЯ ГЕАГРАФІЯ.
Аспірантура універсітэта рыхтуе навуковых работнікаў для вышэйшых навучальных устаноў і навукова-даследчых інстытутаў. Тэрмін навучання тры гады.
У аспірантуру прымаюцца асобы, маючыя вышэйшую асвету па выбранай спецыяльнасці; узрост паступаючых не звыш 35 год.
Прыём заяў да 10 сакавіка 1938 года.
Калоквіум праводзіцца з 15 лютага па 15 сакавіка 1938 года.
Залічаныя ў аспірантуру забяспечваюцца стыпендыяй у размеры 400 руб. у месяц, іншагароднія — інтэрнатам.
Да заявы неабходна прыкласці наступныя дакументы: пасведчанне або дыплом аб асвеце, водзывы або характарыстыку з месца работы, паслужны спіс, аўтабіяграфію, навуковыя працы (калі такія ёсць).
Заявы накіроўваць па адрасу: Менск, Універсітэцкі гарадок, прыродазнаўчы корпус, пакой № 101, рэктару Беларускага дзяржаўнага універсітэта.
РЭКТАРЫЯТ.

ДА ВЕДАМА ЗАКАЗЧЫКАЎ ШВЕЙНАЙ ФАБРЫКІ „КІМ"
Заказчыкі, якія ЗДАЛІ ФАБРЫЦЫ ЗАКАЗЫ да 1 студзеня 1938 г.,
ПАВІННЫ З'ЯВІЦЦА ЯК НА ПРЫМЕРКУ,
так і ЗА АТРЫМАННЕМ гатовых ЗАКАЗАЎ
ДА 3 САКАВІКА 1938 ГОДА.
У выпадку няяўкі да ўказанага тэрміна заказы будуць ануляваны з утрыманнем страт ад заказчыкаў.
ДЫРЭКЦЫЯ.

ПРЫ РАГАЧОЎСКІМ НАСТАЎНІЦКІМ ІНСТЫТУЦЕ
з 1 сакавіка 1938 г.
адкрываюцца 6-месячныя КУРСЫ
ПА ПАДРЫХТОЎЦЫ НАСТАЎНІКАЎ па рускай мове і літаратуры ў 5—7 класах НСШ і СШ.
На курсы прымаюцца асобы, якія маюць закончаную сярэднюю адукацыю. Курсанты забяспечваюцца стыпендыяй і інтэрнатам.
Прыём заяў да 26 лютага 1938 г.
Заявы з дакументамі: пасведчанне аб адукацыі, метрычны выпіс, даведку ўрача аб стане здароўя, кароткую аўтабіяграфію і дзве фотакарткі накіроўваць па адрасу: гор. Рагачоў, БССР, настаўніцкі інстытут, дырэкцыі.
ДЫРЭКЦЫЯ.

ПРАВІЛЫ І ПАРАДАК КАРЫСТАННЯ МЕНСКІМ ГАРАДСКІМ ТРАМВАЕМ

1. Уваход у вагоны трамвая як маторныя, так і прычэпныя дазваляецца толькі праз заднюю пляцоўку.
2. Уваход праз пярэднюю пляцоўку маторнага вагона пры платным праездзе дазваляецца:
 а) асобам з яўнымі прызнакамі інваліднасці;
 б) асобам з малымі дзяцьмі;
 в) цяжарным жанчынам;
 г) школьнікам да 12-гадовага ўзросту ў гадзіны пачатку заняткаў у школах.
3. Дазваляецца ўваход праз пярэднюю пляцоўку прычэпнага вагона з бясплатным праездам асобам, узнагароджаным ордэнам Саюза ССР, работнікам трамвая па асобых пасведчаннях і работнікам міліцыі толькі ў форме.
УВАГА: работнікі міліцыі без формы праязджаюць у вагонах трамвая на агульных падставах і за плату.
4. Праезд на пярэдняй пляцоўцы маторнага вагона дазваляецца толькі супрацоўнікам трамвая па асобых пасведчаннях у колькасці аднаго чалавека.
5. Члены і кандыдаты Менгорсовета і члены Менскага РВК карыстаюцца бясплатным праездам у трамваі.
6. Забараняецца:
 а) праезд у трамваі асобам з вінтоўкамі са стрэльбамі ў неразабраным выглядзе, з лыжамі, асобам з вялікім багажом, з жывёлай і небяспечнымі ад агню прадметамі, з рэчамі, маючымі злавонны пах ці пэцкаючымі вопратку пасажыраў, асобам у п'яным выглядзе і арыштаваным у суправаджэнні канваіраў;
 б) высоўвацца з вокнаў і пляцовак у часе руху трамвая;
 в) ставіць багаж на скамейках;
 г) шумець, пець, граць, курыць і плявацца ў вагонах;
 д) прыводзіць у дзейнасць званкі, тармазы і інш. прыстасаванні вагонаў;
 е) праезд на буферах і падножках;
 ж) уваход і выхад у часе руху;
 з) займаць месца, вызначанае для кандуктара.
7. Першыя 8 месц ад пярэдняй пляцоўкі ў маторным вагоне па абодвух баках павінны аслабаняцца для інвалідаў і для асоб з дзяцьмі.
8. Пры пасадцы ў вагон трамвая грамадзяне абавязаны захоўваць парадак.
9. Дзеці да 5 год, калі яны едуць у трамваі з бацькамі, правозяцца бясплатна.
10. Дазваляецца правозіць бясплатна невялікі ручны багаж да 30 см. шырыні і 50 см. даўжыні. Багаж, які займае асобнае месца, дазваляецца правозіць у прычэпным вагоне з правам уваходу праз пярэднюю пляцоўку. За правоз указанага багажа бярэцца плата ў трайным размеры каштоўнасці пасажырскага білета.
11. Асобы, маючыя права праходу праз пярэднюю пляцоўку як маторнага, так і прычэпнага вагона, а таксама і права бясплатнага праезду, абавязаны прад'яўляць дакумент, не чакаючы запытання кантралёра, важатага і кандуктара.
12. У выпадку папсавання матэрыяльных частак вагона па віне пасажыраў, апошнія аплачваюць каштоўнасць страт згодна расцэнак.
13. З асоб, вінаватых у парушэнні гэтых правіл, спаганяецца кантралёрам, вагонаважатым або кандуктарам штраф да 3-х руб. Безбілетныя, акрамя штрафу, абавязаны купіць білет.

Пры адмаўленні ўплаціць штраф на месцы, начальнікам адпаведнага аддзялення міліцыі накладаецца на парушальніка штраф у трайным размеры.

14. Нагляд за выкананнем гэтых правіл ускладаецца на Ментрамвай і РС міліцыю.

Старшыня горсовета ВАНЕЕЎ.
Сакратар горсовета КАЗЛОЎСКІ.

Сёння, 22 лютага, у 7 гадзін вечара, у зале пасяджэнняў Дома Ўрада адбудзецца
УРАЧЫСТАЕ ПАСЯДЖЭННЕ
ПЛЕНУМА МЕНСКАГА ГАРАДСКОГА СОВЕТА
РАБОЧЫХ, СЯЛЯНСКІХ І ЧЫРВОНААРМЕЙСКІХ ДЭПУТАТАЎ
сумесна з ПАРТЫЙНЫМІ, СОВЕЦКІМІ, ПРАФЕСІЯНАЛЬНЫМІ, КОМСАМОЛЬСКІМІ АРГАНІЗАЦЫЯМІ І ЧАСЦЯМІ МЕНСКАГА ГАРНІЗОНА,
ПРЫСВЕЧАНАЕ XX ГАДАВІНЕ РАБОЧА-СЯЛЯНСКАЙ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ І ВАЕННА-МАРСКОГА ФЛОТА. Дэпутаты горсовета атрымліваюць білеты ў памяшканні Горсовета (вул. Карла Маркса, 16, 2-гі паверх, пакой № 18) з 10 да 4 гадзін дня.
МЕНСКІ ГАРАДСКІ СОВЕТ.

ВА ЎСІХ КНІЖНЫХ МАГАЗІНАХ КОГІЗ'а
ў Менску і раённых гарадах БССР
ЁСЦЬ у ПРОДАЖЫ
НАСТУПНЫЯ КНІГІ:
БУЛЫГІНА Е. А. — Калгасны радзільны дом. Бномедгиз 1936 г., Выд. 2-е. Ц. 60 кап.
Брашура разлічана на работнікаў калгаснай сеткі аховы здароўя і работнікаў калгаснага радзільнага дома.
ЗА ЗДАРОВУЮ КОМУНІСТЫЧНУЮ ЗМЕНУ. Дапаможнік для ясельных работнікаў у калгасах. ДВБ. 1936 г. Ц. 2 р. 35 к.
Кніга з'яўляецца падручнікам для слухачоў кароткатэрміновых курсаў ясельных работнікаў і служыць даведачным дапаможнікам для штодзеннай работы ясельнага персанала.
Патрабуйце ва ўсіх кніжных магазінах КОГІЗа. Пры адсутнасці на месцах заказы накіроўвайце: г. Менск, Совецкая, 50, Беларускае Аддзяленне КОГІЗа «Кніга-поштай».
БЕЛАДДЗЯЛЕННЕ КОГІЗа.

На падставе пастановы ЦВК і СНК СССР ад 9 верасня 1934 г. і пастановы СНК СССР ад 19 студзеня 1935 г.
АДДЗЕЛ МЕР І ВАГАЎ НКВД БССР
ПРАПАНУЕ ўсім дзяржаўным і грамадскім арганізацыям г. Менска, якія маюць у карыстанні ВЫМЯРАЛЬНЫЯ ПРЫБОРЫ, правесці з 1 студзеня па 15 сакавіка 1938 г.
ПЕРАКЛЯЙМЕННЕ ўсіх відаў вага-вымяральных прыбораў
з клеймамі 1936 года і папярэдніх гадоў.
Кіраўнікі арганізацый, не забяспечыўшыя дастаўку прыбораў ва ўказаны тэрмін, падвяргаюцца штрафу і прыцягваюцца да крымінальнай адказнасці.
АМВ НКВД БССР.

АДРАС РЭДАКЦЫІ І ВЫДАВЕЦТВА: Менск, Совецкая, 63. Тэлефоны рэдакцыі: рэдактара — 21-352; сакратарыята — 20-830. АДДЗЕЛАЎ: партыйнага — 21-353, совецкага будаўніцтва і гандлю — 22-412, прамысловага — 21-356, сельскагаспадарчага — 21-846, літаратуры, мастацтва, навукі і асветы — 23-955, мясцовай і замежнай інфармацыі — 25-189, аддзела пісем — 20-844, 21-399, 21-855, ілюстрацыйнага і стыльрэдактуры — 21-556, аб'яў — 21-845.

Уп. Галоўлітбела № К—5442. Друкарня «Звязды», Менск, Совецкая 63. К., Л., Б.